

SLA. Konferencija rytuose
Nenori keliaut Rusijon
Lietuvių bankai
Apie Dr. K. Drangėlį.

Šiomis dienomis Hartford, Conn. įvyksta svarbi konferencija pasitarti apie busimus kandidatus į Pildomą Tarybą.

Sakoma, jog p. Bačiūno šalininkai nepaprastai susirūpinę konferencijos daviniais. Iš Brooklyno į Hartfordą kelionė bus apmokėta tiems, kurie balsuos už jų dvasios vadą.

Atrodo, jog šiuose rinkimuose se pasirodys tas pats ką matom Amerikoniškoj politikoje — nupirkimas vietos už pinigus.

Jeigu SLA. nariai neatkreips į tai tinkamos dėmes ir tam nepasipriešins, mūsų organizacijos priešaky atsiders ne idėjos darbuotojas, ne užsipelnę pagarbos asmenys, bet paprasti grašiagaudos.

P-nas Bačiūnas tegul prirašo į SLA. nors vieną narį, o tik tuomet pretenduoja į prezidentus.

Pats lietuvių bolševikų popiežius V. Kapsukas smarkiai puola paklydusią avelę L. Pruseiką, kodėl tas nevažiuoja į Maskvą pasiaiškinti.

L. Pruseika atsako: "Kas norėtų geru būdu šokti liutui į žiotis? Leverstonas irgi buvo pakviestas ir nuvažiuavo Maskvon, bet vėliau vos kojas iš ten išnešęs." Tikintieji garbina dangų, bet labai nenoromis į jį eina. Bolševikai garbina Rusiją, bet į ją ir su pyragu nenukviesi.

Mūsų Sharkey vėl nustebino Ameriką savo kumščio smarkumu. Italų milžino Carneros nugalėjimas vėl pastatė jį pirmo vietoje iš kurios jis buvo nustumtas praeties nepasisekimais.

Greitu laiku Sharkey turės susitikti su vokiečių Schmelingu, kuris nešioja pasaulinio čempiono karūną.

Lietuvoj dar yra nemažai šlėktų, kurie tebesvajoja apie grįžimą prie Lenkijos. Bijodami, kad jų vaikai kaip nors nepasiduotų pražūtingai lietuviškumo įtakai, siunčia vaikus į Varšuvos mokyklas, kad padarytų juos ten tikrais ponais ir gerais lenkais.

Bet ką jie darys, kuomet reikės grįžti atgal ir lietuviškoj žemelėj pelnytis sau duoną?

Iki šiam laikui mūsų lietuvių bankas Chicagoj atsilieka prieš keliatą finansinių audrų ir dabar gali tvirtiau žiūrėti į ateitį.

Reikėtų, kad kiekvienas lietuvis visomis išgalėmis paremtų savas biznio įstaigas. Jos gelbsti mums; pakelia mūsų vardą; tinkamiau aprūpina negu svetimtaučių bankai ir už tą viską lietuviški bankai reikalauja tik vieno — mūsų pasitikėjimo.

Zmonės, kurie neturi jokių principų ir supratimo visuomeniškų reikalų mėgsta kabinėtis prie paprasčiausių menkių. Štai "V." tulas gudragalvis prikimba prie Dr. K. Drangėlio:

"Girdėjau, kad Dr. Drangelis atsisakė kandidatuoti į Pild. Tarybos bile kokią vietą. Matomai jis pajuto, kad jo gali paklausti taip kaip Dr. Viniką...

CHICAGOS BANKAI STIPREJA

Zmonės pradeda dėti savo pinigus į bankus.

Valstijos auditorius Nelsonas pranešė, kad Chicagos ir Illinois vals. bankų viršinių kai reportavo, kad bankų padėtis stiprėja, nes žmonės pradeda pasitikėti bankais ir pinigais, kuriuos jie ištraukė iš bankų ir laikė savo namuose, pradeda vėl dėti į bankus.

Tokia bankų pasitikėjimo priežastimi esąs Hooverio paskelbtas bankų stabilizavimo planas.

Kartu su žmonėmis, tas planas įskiepinio pasitikėjimą bankieruose, nes vadovaujantis šiuo planu, jiems nereikės bijoti depozitorių puolimo ištraukime savo indelių.

Įgyvendinus tą Hooverio planą nebus jokio pavojaus užsidaryme bankų, nes kiekvienas bankas galės gauti tiek liuso kapitalo, kad ji galės apmokėti net visiems savo depozitoriams ant pareikalavimo.

Nelsono nuomone tas bankų sustiprinimas turės didelės reikšmės atgaivinime šlubuojančio Amerikos biznio.

LENKŲ SPAUDOS NERIMAS

Berlynas. X. 1. Elta. "Vossische Zeitung" praneša iš Varšuvos, kad prancūzų ministerių vizito Berlyne rezultatai smarkiai paveikė lenkų visuomenės nuotaiką Vyriausybės spauda, kuri dar prieš kelias dienas pareiškė, kad Lenkijos užsienio politikos padėtis yra puiki ir kad vokiečių prancūzų pasitarimai neturės jai jokios įtakos, dabar reikiama kai kurio nervingumo ir nepasitikėjimo glaudesniai vokiečių ir prancūzų ekonomiam bendradarbiavimui. Kai kurie lenkų laikraščiai gan aštriai puola savo sąjungininkų prancūzų ekonominę politiką. Kiti laikraščiai deda nerimų spėjimų ir paklausimų Paryžiui. Bendrai, vyrauja įsitikinimas, kad praktišku atžvilgiu Berlyne surastas bendradarbiavimas pasireiškė ben drame naujų rinkų ieškojime. Ypatingo nepasitenkinimo lenkų spaudoj kelianti mintis, kad, prancūzams kredituojant ir remiant, išsiplės vokiečių prekybos santykiai su Sovietų Rusija.

Kame čia snsnas, mes nesuprantam. Dr. Drangelis nėra užmynęs "V." ant kojos, o ji taip negražiai atsiliepia apie tą asmenį.

Neužilgo Tarptautinis Teismas Haagoj išneš nuosprendį ar Lietuva turi perleisti per savo žemę lenkiškus traukinius.

Galima iškalno rengtis prie siurprizo. Minėtas teismas šoka taip, kaip groja prancūzų radio orchestra.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

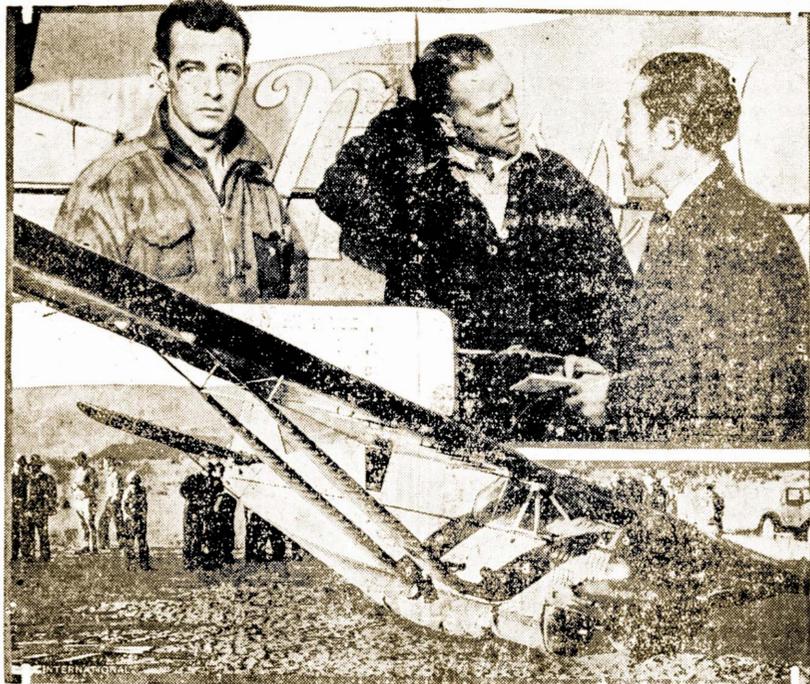
METAI XVIII

3236 SO. HALSTED STREET

Pentadienis, Spalio-October 16 d., 1931 m.

KAINA 5 CENTAI

No. 42



Apačioj aeroplanas, kur uio Harndon ir Pangborn uer skrido, be sustojimo, Ranūjį vandenyną. Viršui lakunai p riima čekį 25,000 dol. nuo Ja ponijos laikraščio Aschi ats.

Nusiginklavimo Klausimas Labai Sunkiai Sprendžiamas.

Geneva. Nusiginklavimo specialės komisijos pirmininkas Munch pranešė, kad redakcinė komisija, kuri buvo susirinkus paskutiniam posėdžiui, šito klausimo galutinai suformuluoti negalėjo, nes paskutiniu momentu kilo naujų rimtų sunkumų del rezoliucijos apie ginklavimosi paliaubų interpretaciją. Per diskusijas redakcinėj pakomisėj buvo iškeltas faktas, kad kai kurios valstybės yra parengusios ginklavimosi programą ilgiam laikui, tuo tarpu kaip kitos turi paprotį kiekvieniems metams skirti naują karo biudžetą.

Tuo po nusiginklavimo komisijos plenumo posėdžio susirinko redakcinė pakomisė šitam klausimui apsvarstyti. Po gyvų diskusijų, priėmė deklaracijos tekstą, kuriuo Tautų Sąjunga kreipsis į vyriausybes, ragindama jas pranešti iki lapkričio 1 d., ar jos sutinka nuo šios datos pritraukti vieniems metams ginklavimosi. Šitoj deklaracijoj tos ginklavimosi paliaubos nėra tiksliau apibudintos. Jos bus interpretuojamos tikta komisijos raporte.

PALEISTI PLEČKAČIO BYLOS DALYVIAI.

Rugsėjo mėn. iš centralinio kalėjimo paleisti 4 politiniai emigrantai: Petras Zelenka iš Kybartų, Juozas Pilipavičius iš Alytaus, Petras Kraučėna iš Tauragės ir Albinas Zemaitis iš Šakių apskrities. Jie keturi, Antanas Daukša ir J. Plečkaitis buvo suimti Rytprusuose 1929 metais, rugsėjo mėn.

Paleistieji rugs. mėn. 19 d. išvažiavo iš Vokietijos į Pragę. Jie išsėdėjo kalėjime po 2 metus.

VOKIEČIŲ SPAUDA REIKALAUJA ATSAUKTI SPAUDOS DEKRETĄ.

Vokiečių spaudos darbo bendruomenė nusiuntė kancelieriui Brueningui ir kitiems ministeriams telegramą, kuriuo nurodoma, kad spaudos dekretas per daug slepia vokiečių spaudą individualiniu ir materialiu žvilgsniu. Spaudos bendruomenė reikalauja šį dekretą kuogreičiausiai atšaukti ir prašo, kad Brueningas ir kiti ministeriai paremtų spaudos reikalavimą ministerių kabinete.

ATSISTATYDINO ISPANIJOS PREZIDENTAS.

Madridas, Ispanija. Spalio 14 d. Ispanijos prezidentas Niceto Alcalá Zamora atsistatydino iš vietos del įvykių nesusipratimų su bažnyčia. Paskutinėmis žiniomis į jo vietą Ispanijos taryba išrinko buvusį karo ministrį Manuelį Azaną.

SMARKIAI BAUS PROHIBICIJOS PRASIZENGELIUS

Washingtonas. Spalio 15 d. Del įvykių skandalingų prohibicijos įstatymų laužymo, Washingtono policijos viršininkas nutarė įvesti griežtesnę tvarką ir paskyrė \$10,000 šnipams, kurie jį informuos apie prasižengėjus.

PRANCŪZŲ MARSALAS AMERIKOJE.

Old Point Camfort, Va. I Amerikos nepriklausomybės karo iškilmes atvažiavo iš Francijos vienas Didžiojo karo generolas maršalas Henri Petain. Ji priimti į Yorktown iškilmių vietą, nuvažiavo ir Amerikos karo vadas generolas Pershingas.

Lietuvių Lenkų Byla Haagoj.

Haaga. Tarptautinis Haagos Tribunolas uždaramė posėdyje nagrinėjo bendrus lietuvių-lenkų tranzito bylos klausimus. Ligi rugsėjo 30 d. visi teisėjai raštu įteikė sprendimo projektus, nepareikšdami, tačiau, savo galutinės nuomonės. Stašinskas įteikė savo raštą trečiadieny, rugs. 30 d. Tribunolo pirmininkas iš 13 teisėjų nuomonių sudarys planą klausimui, kuriais Tribunolas turės pasisakyti. Redakcinis komitetas, susidedas iš dviejų teisėjų ir Tribunolo pirmininko, parengs sprendimo projektą. Tas sprendimas bile dieną bus paskelbtas.

STREIKUOJA DANCIGO UOSTO DARBININKAI.

Dancigas. — Rugsėjo 30 d. Dancigo uosto darbininkai nutarė streikuoti ir sustreikavo. Streikuoja visi uosto darbininkai. Igalai pagelbėjus, tik vienas laivas buvo prikrautas ir išplaukė. Šiaip visas darbas uoste sustabdytas. Neramumams kelią užkirsti, į uosto sritį pasiūsta daug policijos. Dancigo senatas ypatingai susirūpinęs savo uosto streiku, atsižvelgiant į Gdynės uosto konkurenciją. Laukiama, kad senatas įsikis į streiką ir dar tuojaus paskelbs privalomą trečiųjų teismo sprendimą, kuriu bus suderinti darbdavių ir darbininkų reikalavimai.

RASKOB PAAUKAVO 100,000 DOL. RINKIMŲ KOMPANIJAI.

New York. John J. Raskob, buvęs General Motors viršininku ir dabar demokratų partijos vadas, rinkimų fondui paaukavo \$100,000. Renkamą iškilmių vietą, nuvažiavo ir Amerikos karo vadas generolas Pershingas.

Kinijos Kareiviai Atmuše Mongolijos Banditus

Japonų aeroplanai bombardavo besikaujancius kareivius.

Shanghai. — Mongolijos banditų gauja, susidedanti iš keliatos šimtų vyrų, atakavo Kinijos 44-tą pulką ir po aštraus susikirtimo, kuris tęsėsi keliatą valandų ir kuriame buvo nukauta kelios dešimtys banditų, kareiviams pavyko išvaikyti banditus.

Kuomet ta kova tęsėsi, žval gaujantis japonų kariškas aeroplanas numetė keliatą bombų, bet jos nepadare jokios žalos.

Nesusipratimai tarp Kinijos ir Japonijos jau tęsiasi kelintą savaitę ir nežiurint į pastangas Tautų Sąjungos, jų santykiai kas dieną aštrėja.

Japonija priešinasi bile kokiai kitų valstybių intervencijai sakydama, kad ji taikiu budu su kinais susitarsianti, tuo tarpu ji traukia savo kareivius prie kinų sienos.

Kinai taipgi ruošiasi priekaro ir jeigu kitoms valstybėms nepavyks taikiai į klau simą išrišti, tai manoma, kad

tolimieji rytai užsidsę nauju karu.

JAPONŲ PLANAI TOLI-MUOSE RYTUOSE.

Paryžiaus spaudos žiniomis, japonų žygis Manžurijoje yra gerai apgalvotas.

Iš Mandžurijos ir Mongolijos dalies japonai nusistatę su daryti buferinę valstybę po Japonijos ir Amerikos protektoratu. Naujoji nepriklausoma valstybė turėsianti laikytis atviro principo.

Buferinė valstybė iš Mandžurijos ir Mongolijos, Japonijos ir Amerikos protektoratas.

Jei Japonija tuo klausimu pavyks susitarti su Amerika, tai ji nekreipsianti dėmesio į SSSR protestus. Tada japonai atstumsią Sovietus už Baikalo ir busiąs sudarytas naujas buferis valstybė nuo Baikalo iki Ramiojo vandenyno.

Tokį planą japonų militarinė partija jau seniai išdirbusi ir dabar radusi patogų momentą realizuoti.

Vokietijos Nacionalistai Nori Kariauti.

Prancūzų spauda praneša, kad žinomas vokiečių generolas von Lippe paklaustas, ar dabartinė Vokietija esanti ka ringai nusiteikusi, atsakė:

"Kai gryo kraujo žirgą uždaro darže ir visokiais būdais jį erzina, tai, žinoma, jis galų gale peršoks per tvorą".

Paklaustas ar yra vokiečių, kurie norėtų kariauti, gen. pareiškė:

"Kariausim prieš visus: prieš Prancūziją, Lenkiją arba prieš kiekvieną šalį, kad tik galėtume mušti. Senas Vokietijos karo dievas dar tebegyvas mūsų širdyse."

SIULO SUMAZINTI LAIVYNO ISLAIDAS.

Washingtonas. Laivyno sekretorius Adams įteikė prez. Hooveriui planą, kuriuo numatoma laivyno biudžetą sumažinti \$61,000,000. 1932-33 metams laivyno išlaidoms buvo numatyta 401 mil. dolerių, bet nestatant naujų karo laivų, išlaidos bus galima sumažinti iki 340 milijonų dal.

Nors prezidentas ir nori pri silaikyti ekonomijos, jis nedrįsta naujo laivyno biudžeto projekto tvirtinti, nes, jo nuomone, neatsargu mažinti karo išlaidas ir silpninti laivyną, kuomet kitos valstybės ginkluojasi išsijuose.

NUSPRENDĖ TAPTI BUDISTU VIENUOLE.

Oakland, Cal. Viena vietinė gyventojas sumanė tapti budistu vienuole. Atėjus tam jai į galvą, metė savo namus, persiskyrė su vyrų, nutraukė visus ryšius su pasauliu ir išvyko į Japoniją pradėti tarnauti naujam dievui.

GAILIASIRDIS UOŠVIS

Šiaulių apygardos teismas svarstė vieną baudžiamąją bylą, kurioj buvo kaltinamas Joniškių gyventojas Jonas Gatulis už sumušimą ir sunkų sužalojimą savo uošvio Kazio Pitkaus.

Nusikaltimas padarytas me tai laiko tam atgal ir uošvis senai jau su žentu susitaikė ir jam dovanoj, o teisme prašė Gatulio nebausti, bet teismas, negalėdamas prasilenkti su įstatymais, vis delto pasmerkė Gatulį kalėti tris mėnesius papr. kalėjime. Tačiau senis Pitkus, galėdamasis savo žento, padėjo už jį užstatą ir iš kalėjimo, iki bylą peržiūrės Vyr. Tribunolas, išliuosavo.

Užklaustas, kodėl jis toks geras savo žentui, kuris su juo taip nedorai pasielgė, pil. Pitkus atsakė: "Et, ponai, žentas — vis žentas, ar jis geras ar blogas. Gaila man jo ir gaila na."

SARKIS NUGALĖJO ITALŲ MILŽINĄ.

Spalio 12 d. įvyko smarkios kumštynės tarp lietuvių Jack Sharkey ir italijono Primo Carnera, kurios pasibaigė šarkio laimėjimu.

Nors Carnera, kuris sveria 261 svarą ir kuris įvarė baimės beveik visiems geresniems kumštinninkams, stengėsi parodyti savo galę, bet prieš Šarkį jis negalėjo atsilaukyti.

Ketvirtam susirėmime Šarkis taip smarkiai palietė italijono atsiikišusį smakrą, kad tas nei nepajuto kaip atsidūrė ant matros ir tik suskaičius 9-nis jis tepajėgė ant savo ilgų kojų atsistoti.

Kituose susirėmimuose Šarkis taipgi gerai italijoną apdaužė ir po 15 roundų Šarkis tapo pripažintas tų kumštynių laimėtoju.

Del Bendradarbiavimo Klausimo

V. M. Čekanauskas.

Konsolidavimas veikimo tautinė srovė ir laikraštinių sąjunga.

Neseniai vienas New Yorko sandariečių iškėlė sandariečių veikimo konsolidavimo klausimą. Jis nurodė, kad sandariečiai budami nacionalės organizacijos nariais privalo būti pozityviai, veikti per savo organizaciją, palaikyti solidarumą ir discipliną, nes tik taip susistatys bus rimtas ir sekmingas veikimas, teiks naudą ALTS. organizacijai ir kartu visai tautiškai srovei.

Su tokia nuomone mes visi sutinkame. Rodos, kitaip ir būti negali. Tačiau turint omenyje pačių New Yorko sandariečių pasielgimą, nesilaikymą pozityviais, tenka pasakyti, kad newyorkiečių propaguojamas principas tankiai buna neigiamas jų pačių veikimu.

Dar 1929 metų pabaigoje buvo iškeltas klausimas del atstatymo bendradarbiavimo tautinės srovės veikėjų ir tautinės spaudos organų. Tą klausimą iškėlė veikėjai, o Liet. Pol. Izdo Komitetas padarė pastangų tą klausimą realizuoti. Atliko pasitarimus su tautinės spaudos organų vedėjais ir kolonijose veikėjais. Po to sušaukė Naujos Anglijos — Mass., Conn. ir New Yorko valstijų konferenciją gruod. mėn., 1929 m., Hartforde, kur dalyvavo apie 50 rinktinųjų veikėjų, kurie atstovavo ALTS. organizacijai ir, taipgi dalyvavo vienybiečiai. Toj konferencijoje buvo apsvarstyti bendri įvairių tautiški reikalai, veikimo programos ir tapo priimtos tuo reikalu — vienybės ir bendradarbiavimo reikalai atitinkamos rezolucijos. Visi veikėjai — kairieji ir dešinieji tautininkai-sandariečiai ir vienybiečiai pasižadėjo bendradarbiauti idant atstačius solidarumą tautininkų srovėje, kad pasinaudojant, pripuola mu Vytauto Didžiojo 500 metų jubilėjinė šventė 1930 metais but atsiektas solidarumas tautininkų veikime.

Ar prizadai išpildyti?

L. P. Izdo K-tas ėmėsi darbo idant panašios veikėjų konferencijos butų laikomos Penn.-Ohio ir Illinois-Wisconsin valstijų veikėjų, kad tuo budu visose kolonijose veikėjai galėtų bendrai apsvarstyti tautinės vienybės klausimą ir atstatyti solidarinę veikimą. Bet tuojaus po Naujos Anglijos veikėjų įvykusios konferencijos, New Yorko sandariečiai ir vienybiečiai paneigė Hartforde konferencijos nutarimus, priimtas rezolucijas ir pradėjo organizuoti neparatinį Vytauto Komitetą, nuėjo bendradarbiauti su Rymo katalikų federacijos šulais ir tuo budu sudarydami Didžiojo New Yorko, Brooklyno ir New Jersey miestų veikėjų bendrą komitetą, kuriam dirigavo R. Kat. federacijos šulais — kunigai. Tokis New yorkiečių ir brooklyniečių pasielgimas buvo ne pagal Hartforde veikėjų konferencijoj priimtą programą ir rezolucijas minėjimui Vytauto Jubilėjų ir tautininkų veikimo konsolidavimo principą. Priešingai, tas jų pasielgimas pakenkė L. P. Izdo Ko-to planams ir kartų planams ALTS. centro valdy-

bos, ri delto tautininkų solidarumas ir veikimo konsolidavimas nebuvo atsiektas, nes New yorkiečių ir brooklyniečių Komitetas bandė savo veikimą praplėsti, padaryti jį nacionaliu ir tarpsroviniu. Tokiu budu tautininkų vienybės ir bendradarbiavimo klausimas buvo likviduotas.

Mes tylėjom ir laukėm kas išeis iš tokio New-yorkiečių veikimo.

Sandariečiai pradėjome atskirai minėti Vytauto jubilėjinę šventę. Veikėme pagal savo nusistatymą savo organizacijos ribose ir nesmerkėme nei sandariečių nei vienybiečių už jų pasielgimą ne pagal nutarimą veikėjų konferencijoj Hartforde, už jų susidėjimą su Liet. Rymo katalikų federacija, toleravome. Mes permatėme, kad mūsų vienminčiai nesirupina grynai tautinės srovės solidaringu ir konsolidacijos tautinių jėgų veikimu. Ir kas išėjo iš tokio New-yorkiečių nepartinio, arba tarpsrovinio veikimo? Mes atmename, kad galė 1930 Vytauto metų, New Yorko-Brooklyno sandariečiai ir vienybiečiai iš savo veikimo, keliatos mitingų ir bankietų gavo nemažą deficitą. Pagaliau susibarė ir išsikoliję vieni kitus, išėjo iš Vytauto Komiteto be jokios garbės, be jokio tautiško solidarumo. Priešingai, isto iškilo vadinamoji "Brooklyno tautininkų federacija", priešaky su p. Klinga. Tai buvo rezultatas iš mūsų New Yorko sandariečių veikimo.

Vieton siekiamos tautininkų srovei vienybės, iškilo dar didesnė nesantaika tautininkų tarpe ir jų spaudos organų polemika, šmeižimas vienu kitus. Bet jei mūsų kolegos — New Yorko sandariečiai ir vienybiečiai butų prisilaikę nutarimų ir rezolucijų priimtų Hartfordo veikėjų konferencijoj, tai tokio nesupratimo nebutų sulaukta, bet atsieta tikslas bendradarbiavimo, tautinės vienybės veikime ir bendro takto tautininkų spaudos organuose. Vytauto D. Jubilėjaus minėjimas but davęs geresnes pasėkas moraliai ir materialiai mūsų srovei. To tik ir siekė Liet. Pol. Izdo Komiteto nariai, bet jų siekimą nuneigė patys sandariečiai ir vienybiečiai.

Tautininkų spaudos organų sąjungis klausimas dabar.

Dabar tapo iškeltas klausimas tautinės srovės spaudos organų sąjungos sudarymo. Be abejonės, jog šis klausimas kilo iš pas mus besilaukiančių Lietuvos tautininkų žurnalistų. Gal but, jų iniciatyva paveikė j mūsų tulų redaktorių protą ir sielą, kad jie dabar jau propaguoja sudarymą Amerikos lietuvių žurnalistų sąjungą. Geras dalykas. Aš dar 1924 m. pradžioje šituo reikalu rašiau mūsų spaudoj ir laiškais raginau redaktorius imtis tokio sumanymo vykinimo. Aš pasiuliau sudaryti pažangaus liet. elemento spaudos organų, t. y. tautiškių ir socialistiškų, anais laikais, kada Lietuvos kurėsi, kuomet Amerikoje Lietuvą atstovavo p. Jonas Vileišis. Tuomet mes tautininkai ir socialistai išvien dirbo atstatomai Lietuvos nepriklausomai valstybei. Kad palai-

kyti bendrą tarpsrovinį visuomenišką veikimą ir toliau, aš pageidavau idant butų pažangiųjų lietuvių srovių bendradarbiavimas.

Taigi, 1924 m. geg. mėn. įvyko Amer. liet. spaudos organų — žurnalistų konferencija Worcester, Mass., kurioje dalyvavo visų tautiškių ir nepartinųjų laikraščių redaktoriai ir jų bendradarbiai. Socialistai atsisakė dalyvauti ir įėiti į laikraštinių sąjungą. Tada ją įkūrė vien tik iš tautiška nusistatusių organų ir nepartinųjų. Per du metus laikraštinių s-ga veikė ir pavyzdinai mūsų redaktoriai ko-ordinavo, išnyko polemikos, ginčai ir prasidėjo rimtas konstruktyvis organizacinis veikimas, kurį laikraštinių s-ga rėmė. Dabar gali but atnaujinta ši sąjunga. Tačiau abejoju, jog mūsų redaktoriai bus pakankamai nuosirdus ir įvertins šį klausimą rimtu ir reiškančiu mūsų tautininkų srovei naudą. Tačiau yra suprantama, kad tokia yra padėtis, kokią šiandiena turime, ilgai negalės buti. Jau jei nekalbam apie tarpsrovinį solidarinę veikimą del palaikymo lietuvių aktingu Amerikoje, tai nors kiekvienu srovė atskirai privalo rūpintis tautinės kultūros reikalais, spaudos organų išlaikymu Amerikoje.

Ypatingai tautiškai nusistatę elementai turi suprasti reikšmę tautinės vienybės ir nieko nelaukiant siekti ją atstatyti. Savitarpiniai ginčai, polemikos ir žeminimas vieni kitų, daro žalą mums, demoralizuoja mūsų spėkas ir tautinį veikimą, silpnina mūsų tautinę spaudą, todėl mūsų spaudos organų valdytojai ir organizacijų centruose esanti žmonės privalo tautinės vienybės problema susidomėti ir kaip galima graičiau vieningą bendradarbiavimą atsteigti. Jie privalo rasti pagrindą, ant kurio visi sutiktų. Jei mes ir toliau veiksime susiskaldyme, jei kiekvienas mūsų lyderis tvers naujas organizacijas ir "kas galva, tai protas", bus mūsų vadovybėje, iš tokio mūsų veikimo ir gyvenimo Amerikoje bus blogos pasėkos. Tik tautinė vienybė ir bendradarbiavime glūdi mūsų tautinė patvari galybė.

Laikiniai pamirškime Lietuvą ir joje politiską padėtį. Mes gyvename Amerikoje, mums privalo rūpėti mūsų vietinis tautinis gyvenimas, išlaikymas mūsų spaudos organų, organizacijų. Kuomet mes gyvenime solidaringume, tai mūsų pavyzdį paseks mūsų broliai Lietuvoje. Mes galėsime su jais — su Lietuva bendradarbiauti ir labiau paveiksime j jų gyvenimą vieningu įtaku, negu dabartiniu nusistatymu — dvilype tautininkų partijos taktika. Aš pageidauju idant mūsų ALTS. organas šiuo taip svarbiu tautinės vienybės klausimu rimtai susidomėtų ir imtusi akcijos.



M. Sprengling, Chicago's univ. prof., kuris iš iškastos Egiptie toplytelės išskaitė, kad alfabetą išrado ne Pheonikėnas, bet žydai, 1800 prieš K.

Direct Echoes

(AIDAI)

Facts — Humor — Literature — News

No. 7 — October 16, 1931.

—VOLUME II

GLIMPSES INTO THE PAST OF LITHUANIAN LITERATURE

By Prabočių Anukas.

Translated from the Lithuanian by P. W. Urban-Urbana-vičius.

MARTYNAS MAŽVYDIS-VAITKUNAS.

Although we have no sufficient information of his descent, it is known that he was a charity student and later, in 1546, enrolled at the University of Koenigsberg. The degree of Magistrate of Philosophy was conferred upon him on April 5, 1548. In the subsequent year, March 18, 1549 he became a pastor in Ragainė. In 1554 he was appointed archdeacon of the same town. He also died there in 1562.

While yet a student Mažvydis compiled the first book in the Lithuanian which was published at Koenigsberg on January 8, 1547 bearing the title. "Catechismusa Prasty Szadei, Mokslas skaitima raschta yr giesmes del Kriksczianistes bei del berneliu ianu namily sugulditas."

It was Mažvydis who first founded the standard form of speech for our literature. According to G. Ostermeyer, he is the father of the Lithuanian Biblical language, just as Tertullianus is of the Latin. He also devised the necessary diacritical marks for the letters to indicate pronunciation. That such a task had been difficult at first is indeed seen from the preface of his book wherein he makes a seemingly apologetical quotation:

"Bralau milasis, skaitidamas taiti szinasi, Jog tasai liesziuvis dabar reischkiesy. Jadrin, jei rasi kaky paklidima, Pateisik be wisakia uszvidegima."

He composed his works in the dialect of Klaipėda, because this dialect had been known not only in Prussian-Lithuania, but also in the Highland (Aukštaičiai) of Lithuania Proper. It is believed that he knew not only Lithuanian, German, and Latin, but had also been able to speak Polish, for in composing one of his hymns he mentioned a Polish melody. Exclusive of the "Catechisms" which have been referred to, Mažvydis published in 1549 also: Giesme S. Ambraszėjus bei S. Augustina, kuria wadin: Te Deum laudamus. Su gesmėmis ape ischnumirusiu priekelima Iesusus Christaus..." and "Form Christina". Besides, he also compiled

"Paraphrasis arba permanitina Poteriaus malda," i. e. ceremonies and prayers for warshipping God.

Mažvydis, as evidenced from his literary works, had been a true Lithuanian. He says: "We are desirous of having even in our own days, in every community whereyer Lithuanians, and that only our native tongue dominating in the churches, and that only in Lithuanian should the word of God be uttered..." In his foot-steps followed also the other Lithuanian clergymen.

IN THE AMERICAN SPOTLIGHT.

It is pleasant to see that young Lithuanians are making quite a name for themselves in American circles.

At Purdue University, two of the football team's outstanding players are Lithuanians, and curiously enough both hail from Bridgeport. They are Paul Moss and Alex Yunevich.

Moss, who lives in the vicinity of Auburn Avenue and 34th St., is a junior in the University and is playing his second year as a regular on the team. Last year Purdue finished near the top in the Big Ten conference standing, and his playing was instrumental in bringing the team to that position.

Although Moss is playing an end, he also carries, passes, and punts, thus becoming an excellent all-round man for the team. Recognition of this talent has been made by many newspaper experts who have predicted that this year

he will be selected on All-American teams, the highest honor available to collegiate football players.

Yunevich is a veteran on the Purdue team, since this is the third year that he is playing fullback. When he first played as a regular on the team in 1929, he was the sensation of the conference. Last year he appeared overweight and never could get going. His performance in the game against the University of Illinois last Saturday, however, indicates that he has regained his old form, and will again run-wild against the other conference teams. Yunevich's home is at Morgan street and 33-rd. place.

Although not participating in the line of sports, Miss Anne Alexander, another Bridgeport product, has achieved prominence in the journalistic field at Englewood High school, Chicago. She is serving this semester as editor of the "E" Weekly, school paper. She will graduate from the high school next February.

In addition to this position, Miss Alexander is chairman of the general news section of a high school newspaper forum that meets monthly at the Northwestern University school of journalism. Here, students from all Chicago high schools gather and discuss problems that come up with the editing of their school publications. That Miss Alexander should direct one of the branches of discussion demonstrates her ability as a journalist.

—W. W.

KONCERTAS

IR

Rudens Pamarginimai!!!

IVYKS

Spalio-Oct. 24 ir 25

1931

German Am. Home Svet.

Kenosha, Wis.

RENGIA

S. L. A. 212 Kuopos Dailės Ratelis
po Vadovyste K. Staponavičiaus

Prasidės: Šeštadieny, Spalio-Oct. 24 d., 6 val. vak., Sekmadieny, Spalio-Oct. 25 d., 1 popiet.

Sekmadieny spalio 25 d. Dailės Ratelis išpildys koncertinę dalį programo ir bus laimėjimas 7-nių daiktų: 1. Vyriškas siutas \$25.00, 2. Kėdė \$20.00, 3. Lempa \$15.00, 4. Steninis paveikslas \$12.50, 5. Tonas Anglių, 6. Tonas Anglių, 7. Lininė staltiesė ir 6 nosinaitės. Taigi, kurie turi pirkę tikėtus ant viršminėtų daiktų, butinai prašomi atsilankyti.

Taigi Gerbiamieji Kenoshiečiai ir Kaimynai esate širdingai prašomi atsilankyti ant viršminėto parengimo ir už dyką pasiklausyti gražių dainelių, o kurie norės šokti, tai galės prisijokti kiek tik norės prie geros muzikos.

Taipgi bus ir kitokių pamarginimų.

Kviečia Dailės Ratelio rengimo Komisija

Du Broliai

J. J. Savickas-Akutis.

(Tąsa)

Pavyzdingas brolių gyvenimas.

Gražiai palaidoję tėvą, abu broliai gražiai sugyveno, visame klausydami motinos praktiškų nurodymų. Kur jie ėjo, ar važiavo — į vakarines ar svečiuosna, vis abu. Niekad jie nesusibarė, nepasakė vienas kitam šiurkštaus žodžio, visame gražumu susiklausydami.

Džiaugėsi motina gražių sa vosonų sugyvenimu ir vavyzdingu elgėsiu visame. Kaimynams ir jaunimui buvo geru pavyzdžiu gražus brolių gyvenimas, bet nemažai buvo ir tokių, kurie užvydėjo jų taikiam gyvenimui, tik brolių laimės jis nelietė kol kas.

Artinosi ruduo. Nyko gamtos žaliuynai, nyko vasaros klestėjusi grožė. Kur neseniai laukai žaliavo siubuojančiais javai, ten tuosyk tunojo plikos rugienos ir pageltę, niurūs laukai. Pagelto lapeliai ant medžių šakelių ir lengvas vėjalio pajudinti, liudnai skiriasi krisdami nuolatinėn ir galutinon buveinėn. Keitė gamta savo rūbą, keitėsi ir vi sa jos išvaizda.

Prabėgo pora ilgų, bet kartu ir trumpų metų nuo Blažio mirties. Tame laikotarpyje gražiai broliai sugyvendami taisė ir gerino visą ukės inventorių. Artinasi rudenio die na, kurioje Antanas turėjo iš-eit į karišką tarnybą. Nelinks ma buvo Antanui atsiskirti nuo savųjų ir draugų, su kuriais taip artimai buvo suaugę. Bet reikalo šaukiamas negalėjo išsisukti.

Jadzė.

Antrais metais po Antano išvažiavimui kariuomenėn, į Girdžius atsikraustė našlė su gražia dukra — Jadze. Prieš tai jos gyveno mieste, tėvui mokytojaunant, bet tėvui mirus, Jadzė su motina persikėlė gyventi gimtini kaiman, ant savos ukės, kurią laikė išdavę ant pusės.

Gražiai Jadzė buvo nauaugusi, bet dar gražesnį savyje talpino budą ir sielos ypatybes. Ji niekam nepasiskystėjo meilais žodelio, kas jis nebūtų: senas ar jaunas, mažas ar suaugęs, todėl ją visi gerbė norėdami turėt savo draugystėje, o ypač jaunimas.

Bendraudamas su jaunimu Jurgis Blažys ne sykį gavo progą, susipažinęs, pasikalbėti su Jadze. Jadzė nesišalindavo nuo jo, kadangi vaikinai buvo rimtas ir pasiturintis. Bet prie Jurgio ji ne kitaip atsinešė, kaip ir prie kitų. Dėlto, Jadzė nei mintyje neturėjo sau skyrusi Jurgį, bet dvi akys nuo pirmos Jadzės susitikimo su Jurgio dienos, juodu sekė: o tų akių savinin kė buvo Juzė Stankiutė, kuri gretinosi prie Jurgio manydama sau prisiviloti.

Juzė buvo turtingo ūkininko duktė, bet turėdama kelia tą seserų jaunesnių, taikėsi kaip greičiau Jurgiu spastus užsprendus, nes Jurgis prie jos visai nelinko. O čia Jadzei apsigyvenus, prie kurios Juzė negalėjo lygintis, visiškai baimė ją apėmė netekti Jurgio. Pradėjo skleisti visokius melus Jadzės adresu, bet ir tai nieko negelbėjo, tik pati sau pakenkė. Tą dagirdus Jadzė visai ėmė šalintis Jurgio nuo susitikimo ir pašnekėsio.

Antano sugrįžimas.

Taip prabėgo pusantrų metų kaip vieną gražią dieną sugrįžo Antanas atsitarnavęs kariuomenėje. Apsidžiaugė tuo visi namiškiai sėdami prie vieno stalo.

Prasidėjo kasdieninis gyvenimas, pas Blažius. Broliai pagyvenę atskirai, suėjo vėl draugėn, labiau atjautė vienas kitą, nes didesnės prievolės ir meilės ryšiu jautėsi esą rišami.

Antanas budamas ant vakarinių, susipažino su Jadze. Ir nuo pirmo pamatymo užkariavo Jadzė Antano širdį. Jadzė nuo Antano taipgi nesišalino, nes jis buvo dailus ir pamokytas vaikinai. Be to, budamas kariuomenėje visą laiką, prastovėjo Kaune, todėl daug ko išmoko ir prisžiūrėjo, kas jį skirė iš kitų kaimo vaikinų.

Laikui slenkant Antanas vis labiau taikėsi prie Jadzės, o tas labai netiko broliui Jurgiu, kuris irgi manė turįs pretenzijas prie Jadzės. Delto iš meilės ir gražios santalkos ėmė kilti tarp brolių pavvydas dėl merginos. Ir nuo toliaus, tuo labiau didėjo. Kur pirmiausia viešpatavo taika, nun tenai ėmė kilti barniai, nesutikimai, delko darėsi abiem broliam ankštu vienoje grįčioje.

Sušvito skaisči pavasario saulutė. Papatė šiltas pietų vė jalis; atgijo visa prigimtis. Pasipuošė laukai, lankos ir miškai žaliuynų rubu ir kvepėniais žiedeliais. O su pavasario atbudimu, budo ir jaunuolių širdyse didesnė meilė, prie kurios kvietė pati gamta klestėjančiu savo grožiu.

Gražus buvo sekmadienio pavakarys. Gaižių ir apylinkės jaunimas susirinkęs į Gaižius ant vakarinių, bureliais ėjo pasivaikštinėti gražiomis Nevėžio pakrantėmis, pasigėrėti žaliuojančiomis lankomis ir geltonuojančiom purienom. Linksmus jaunųjų klegėsiai ir dainos toli skambėjo skersai Nevėžio vingiuojančioms jo pakrantėmis.

Tame linksmai nusiteikusiame jaunimo buri, ėjo ir du broliai Blažiai. Antanas ėjo su Jadze, kuriai negailėjo humoristinių komplimentų, todėl abu kupini jaunystės jutrumo juokėsi arba pritarė skambančiai jaunimo dainai. Taip jiems bejuokaujant, besigėrint pavasario gaivumu, nei nepastebėjo, kaip atsiliko per varnas nuo kitų.

Ir niekas gal to nepastebėjo, tik Jurgis, kuris sekė kiekvieną jų žingsnį. Tuokart užsiliepsnojo Jurgio širdyje pyktis prieš brolių ir visą pasaulį. Manė nekalbėsias ir su Jadze, kuri pirmiausia buvusi draugiškesnė, ėmė šalintis jo visai, dėka Antano. O jis mylėjo ją; mylėjo beprotiškai akla meile, kurios Jadzė neturėjo prie jo ir negalėjo atsilyginti meile už meilę. Bet jis to nepaisė, apimtas meilės siaubo, ir tik vieno tetroško — turėt Jadzė prie savęs ir džiaugtis ja. O nuidien jo siekimas ir svajonės taip greit turi žuti laimės dienų neišvydę, vien dėl brolio, kurį jis mylėjo ir taikiai sugyveno. Bet dėl moteriškės meilės, kuri nepripažįsta jokių įstatymų, tampa broliui didžiausi priešai.

Antanas su Jadze atsilikė nuo kitų lėtai ėjo kalbėdamies apie jiems rupimus dalykus,

“Ura-Socialistai” ir S.L.A.

Arba: draugui Budriui dzu-kologikos pamoka.

Iš rugsėjo 22-ros, “Naujienose”, F. J. Budris net tris su puse špaltų straipsny bandė pliekti kailį tiems susiv. nariams, kurie drįsta susiv. tvarkyt be lietuviškų socialistų pagalbos. Bandymas: išaukštinti “19th St. socialistą”, panaikinti visus tuos, kurie kadaise grojo vargonais, pasmerkti tuos, kurie draugo Gūgio patarimų neima nei vel tui ir draugas Budris taip susipainioja, kad jo negalės išliuosuoti nei patriotiniai socialistai, nei kojolų-bingolų ekspertai.

Aš irgi nenorėčiau čia nieko sakyti prieš bi kokią profesiją ar užsiėmimą. Bet mano patarlė sako: “Jeigu dėvi nekaltai baltus socializmo rūbus, tai nemėtyk supuvusių ‘tumeičių’ į kitus. Mat ir jums draugučiai, kunigai šliubus davė, vargonininkai maršus grojo ir saliuonikiai gert par-davė.

Budris nupasakoja, kad, girdi, susiv. vadovybėj nei jokio inteligento nebuvo, pakol Pild. Tarybon nebuvo išrinktas Gūgis. Kadangi Gūgis P. T.-je dar apie metus prieš jo išrinkimą, tai bent logiškai iš-eina, kad ir p. Gūgis nebuvo inteligentu pakol nebuvo P. Tarybon išrinktu. Ir jeigu tokis išrinkimas padarė inteli-gentu p. Gūgį, tai kodėl ne-galėjo apsviesti ir kitų Tary-bos narių? Jau vien šitas drg. Burio nupasakojimas parodo, kad jam reikalinga mano u-ma dzukalogikos pamoka.

Sekančiose pamokose kiekvieną Budrio “žemčiugą” iš-paainiosiu ir patarimą duosiu skyrium. Na ir štai:

1. Jeigu susiv. išaugino į milžiną kuopų darbuotojai ir darbininkai, tai jiems ir kre-ditas priklausio, o ne jums. Tarpe tų darbuotojų randasi ir Tareila, Lopatto, Gegužis ir daug kitų. Bet gi draugo Gūgio ir devynioliktos gatvės socialistų ten nebuvo.

2. Kad “devenjada” yra P. T. klaida, tai tesybė; buvo, yra ir bus klaidų, nežiurint, nei p. Gūgio inteligentiškumo. P. T. yra padariusi klaidą, kurios Budris bet gi nemini, — nereikalingas susidraugavi mas draugais socialistais, komunistų šmėklai užėjus.

3. Kadangi Gūgis yra buvęs “Naujienu” prezidentu, direktorium, ir dabar yra jųjų stambiu šerininuku, tai jau net manž neinteligentui, aišku, kad jis yra lietuvišku socialistu. Tai kodėl Budris ir “N.” p. Gūgį taip remia? Bereika-lo B. bando G. nuo tos gar-bės apginti.

4. Jeigu p. Gūgis, su pritarimu P. T. įvedė kokių nors permairių išdo tvarkyme, tai dar nereiškia, kad jis ten įve-dė tvarką ar netvarką. Viso-

leisdami per pušyną pakal-nėn. Tuosyk nupasakojo An-tanas visą savo praetį iki pat Jadzės pažinimo. Prisiartinus prie to, jo veidas paraudo, kraujas visame kune ėmė smarkiaus plakti, krutinė kil-notis kaip dumtuvės traukda-mos orą. Nes jis turėjo pasa-kyti Jadzei tą, kas jo širdį kas kart labiau slogino ir ne-lengvai davėsi išpažinti.

Jadzė suprato viską. Nulei-do ji gražias mėlynas akis ir paraudusius skruostus, kad nesutitikus su traukiančiais Antano žvilgsniais. (bus dangia)

kiose organizacijose buna ir tvarkos ir betvarkės, ir per-mainų, ir pagerinimų. Kokią “tvarką” jis ten įvedė, dar peranksti didžiūotis. Apie tai pakalbėsimė po kelių metų.

5. “Jis (Gūgis) turi vest sąskaitas apie 22,000 narių už \$85.00 į mėnesį...” Čia tai jau rekia mudviem su Budriu griaudžiai verktelt, kad drau-gas Gūgis tokiom nelaimėn pakliuvo... Kiba reiks am,mm pakliuvo... Vargšas!.. Aš pa-tariu p. Gūgiui svetimų dar-bų nedirbti. Lai 22,000 narių sąskaitas atiduoda atgal cen-tro sekretorei, o pats lai išdą tvarko.

6. Budris sako, kad advoka-tas Lopatto yra buvęs vargo-ninuku, o Tareila — karčia-minuku. Jeigu jiėdu net profesijas pasiekė, tai garbė jiems. Pagviltenkime šį B. pasakymą dzukalogiškai. Ir štai:—

Adv. Lopatto pirmiaus buvo vargoninuku — į išdininkus netinka. Tareila buvo karčia-minuku — į išdininkus ne-tinka. Drg. Gūgis buvo zero (O), todėl į išdininkus labai tinka, nes Budris taip sako. Na, ar neišmintinga? Aš čia labai slaptai turiu Budriui pa-sakyti, kad ir aš esu buvęs vargoninuku... (prašau nie-kam nesakyti). Bet statau į laizybas vienos savo dienos “kelionė ir sugaištį”, kad iš-dą “tvarkyt” aš moku geriau už Gūgį. Tai kodėl gi adv-Lo-patto, kuris ir angliškai tai-syklėškai kalba, ir ant vargo-nių groja, negali išdininku bu-ti?

7. Budris sako: “Adv. Gu-giui būt daug geriau, kad jo neišrinktų”. Čia beveik turiu su Budriu sutikti. Aš tik bis-kutį kitaip manau: kad Gu-gio neišrinktu, tai sus. būtų geriau, o Gūgiui blogiau. O kai del to, kad išdininkystė p. Gūgiui kainuoja apie pora tukstančių į metus, tai taip mane parvirkdė, kad net šį ra-šinį sulaisčiau. Ak tas nela-



Kilniausioji pasaulio moti-na, kuri savo pastangomis iš-auklėjo net dvi šeimynas — savo tris ir 12 kitos.

basis Gerdausko “nekompe-tentiškumas”! Kad ne tas, tai drg. Gūgis gal ir šiandien dar būtų laisvas nuo išdininkystės ir jo pora tukstančių būtų iš-gelbėta...

8. “1930 m. kelionės ir su-gaištys išmokėta: Gegužiui \$843.32; Gūgiui \$646.66” — sako Budris. Čia tai ir vėl p. Gūgis “nuskriaustas”. Tik pa-

mislykite, žmonės: Gūgis gy-vena daug toliau, o pinigelių gauna daug mažiau. Tikra “tragedija”.

9. Toliaus, Budris aimanu-oja, kad už “legališkus patari-mus adv. Lopattai išmokėta \$285.00, kitiems adv. \$1,783.-17, o Gūgiui 0. Čia jau be-veik “smutna”, kad Gūgis gyvendamas Ill. vals. apsiima sus. reikalus legališkai apgin-ti New Yorke, ir Penn. vals. bet P. T. Gūgio net legališkų gabumų neįvertina.

10. Kadangi jau pasisakiau esąs buvęs vargoninuku, to-del neinteligentu ir išdinin-kaut nemokančiu, tai šį žiup-snelį baigsiu muzikaliai ir kviečiu visus lietuviškus socia-listus pagelbėt man sudai-nuot šią dainelę — kaip buvo dėdė Vilniuj: gal sutvarkė išdą Gūgis, gal ir ne. ir tt.

Ex-vargonininkas.

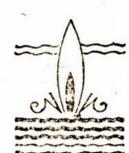
“SANDAROJE”

Garsinkitės

Dabar **Gasas** žymiai atpiga!

31% Mažiau Namams Šildyti

Naujos Žemesnės Kainos Kitiems Reikalams



Naujos pigesnės geso kai-nos ateina laiku, kada dau-gelis chicagiečių gali pasi-naudoti gesu šildymui na-mų šią žiemą.

Jūs tuoj galite pradėti naudotis šia ideališka šili-ma — be investavimo į brangius įtais-y-mus ir be darymo pagrindinių atmainų jūsų dabartinėj šildymo sistemoj. Reika-lingos menkos permairnos gali but pada-rytos į kelias valandas.

Už tik \$5 mėnesy (ir menką primokėji-mą už permairnas) jūs galite pasirenduo-ti gėsinį šildytuvą, kuris pilnai tinka į ju-sų šildymu, karšto vandens arba garo sistemą

Vienas iš mūsų atstovų pilnai aprokuos, kiek jums atseis naudojimas gesu.

Daryk dabar! Naudokis daugeliu pato-gumų, kuriais geso šilima teikia jums už naujas žemesnės kainas. Pasuk savo gy-venimą nuo krosnies dabojojimo į pasidžiau-gimus. Miegok pusvalandį ilgiau rytais. Kelk šiltame kambary.

Su geso šilima, vienas dektukas yra visi jusų žiemos prakurai. Thermostatas palaiko krosnį automatiškai — užlaiko sveiką temperatūrą jūsų name visą žiemą. **Geso šilima yra maloni šilima.** Jusų reikalams to kuro niekuomet neprituks. Jus už jį už-mokėsite po vartojimo.

Ištirk dabar! Pamatyk, kaip mažai atseina automatiškai šildyti gesu jūsų namus naujomis papigintomis kainomis.

Telefonuok Wabash 6000 (House Hea-ting Division), arba atsiųsk žemiau pa-duotą kuponą. Pradėk žiemą su tyra geso šilima,

Naujos papigintos kainos šildymui su gesu ineis galion Spalių 15, 1931.

The Peoples Gas Light & Coke Co.
122 So. Michigan Ave., Chicago, Ill.

Gerbianieji: Norėčiau daugiau sužinoti apie apšildymą mano nama su gesu nauja pa-piginta kaina. Tas manęs niekuo nesuriša.

Prašome pasiųst knygele

Prašome atsiųsti atstovą ir aprokuoti

Vardas

Adresas

(Tik Chicagos geso vartotojams)

The Peoples Gas Light and Coke Company

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užsakykimo kaina

Suvenyose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS
Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia šalies valdžia ir suverenai yra pati tauta, išreiškianti
savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gy-
ventojų — vyrų ir moterų.
Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe
Lietuvos ir išeivijos lietuvių.
Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos
jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.
Bendrų pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoje ir visoj tautoj
plačiausiuje demokratybės principais.
Visiems sąjūdimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir at-
skrymas tikybinio veikimo nuo politinio.
Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Kon-
stitucijai.
Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kar-
tą — jaunomene, išauklėti sveiką, apviestą ir tautiškai susipratusią.
Amžina kovą už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —
Mes be Vilniaus nenurimsim.

TREČIAS KANDIDATAS.

Dabartiniu laiku kiekvienas lietuvis turėtų atkreipti rimtą dėmesį į savo organizaciją. Atrodo, jog ne visi dar aiškiai supranta jų svarbą ir įtaką mūsų išeivijos gyvenime. Daugelis priklauso, užsimoka nario mokesnį, gal kada ateina į susirinkimą ir tuomi skaito dalyką baigtu. Jie neišvaizduoja, kad organizacijos turinčios skyrius įvairiose kolonijose palaiko mūsų gyvybę pulką, jungia mus į krovinį ir skatina prie veikimo. Tai yra didžiausias įrankis kovai su ištautėjimu.

Šitą mintį turėkime omenyje, kuomet teks balsuoti į SLA. Pildomą Tarybą. SLA yra skaitlingiausia lietuvių organizacija pasaulyje, rišanti mus ne tik idėjiniai, bet ir finansiniai. Jos gerovė ir tolimesnis augimas yra artimai susiję su lietuvių stiprinimu čia Amerikoje. Tai vienas kertinių stulpų, kuris paremia mūsų savystovų kultūrinį ir tautinį gyvenimą. Žmonės, kurie stovi arba stovės SLA, priešaky visada loš žymią rolę ir savo rankose laikys ne tik milijoną dolerių pinigų ir rekordų knygas, bet taipgi ir nustatymą idėjinės krypties kelio likos tukstančių narių draugijai.

Einant prie paties dalyko, dabar kyla klausimas: kam įtikėsime tos organizacijos vairą? Jeigu viršiminkų pareigos yra taip svarbios, suprantama, reiktų rasti tokie žmonės, kurie sugebėtų jas atlikti ne tik žodžiais, bet ir praktiškai darbe; kurie turėtų pilną narių pasitikėjimą ir būtų atsakančiais vadais. Kas bus išrinktas ir kas užims SLA. Prezidento ir kitas vietas, sunku atspėti. Tarpe išstatytų kandidatų figūroja dvi ypatos — adv. F. Bagočius ir p. J. Bačiūnas. Vienas ir kitas karštai remiamas tam tikrų grupių, kurių vyriausias troškimas yra arba grynai politiniai sumetimai arba asmeniškas pasigarsinimas. Jokių atžvilgių tie du kandidatai neatitinka tai vietai. Jie negalėtų vadovauti SLA organizacijai dėl paprastos priežasties, kad jais mažai kas pasitiki. Abiejų praeitis, mandagiai kalbant, labai miglota ir pilna visokių avantiūrų.

Bet jeigu ne jie du, tai kas? Klausimas labai rimtas ir jį reiktų atsakyti dar prieš nominacijas. Chicagoj norima palikti dar vienam termiņi p. St. Gegužį. Prieš sylvanija ir rytinės valstijos dar nėra tarusios galutinio žodžio. Ant kurio asmens neapsistotumėm, neužmirškime sekančio: jis turi būti patyrusiu organizacijos darbe ir vertu mūsų pasitikėjimo. Nėra prasmės stumti į priekį tokį stebukladarį, kuris sakos viską galįs, viską žinąs, bet kuomet pastatytas į darbą pasirodo esąs ne kuom kitu, kaip paprastu "blioferiu".

GALINGASAI ŽMONIJOS PRIEŠAS.

Pasaulis šiandien atsidurė keistoj padėty. Iš vienos pusės turime perviršį įvairių maisto dalykų ir mašinos išdirbinių. Kitoj pusėj matome eiles badaujančių žmonių, kurie neišgalia nusipirkti kas jiem reikalinga. Brazilijoje degina kavą, kad palaikyti aukštas kainas. Suvenytose Valstijose naikinamos daržovės, vaisjai ir javai, nes nėra kam jų pirkti.

Čia kas tai tokio nepaprasto ir nesuprantamo. Rodosi, intum ir padalytum tą viską bedarbiams ir visiems kam reikalinga. Tačiau rašte mokyti sako, jog tai netinkama priemonė. Teikimas ką nors uždyką arba kainų nupuldymas ilgainiui nustumtų mus atgal; grąžintų mus į protėvių gadyne, kurioj kiekvienas audėsi, siuvėsi ir gamino įrankius.

Prez. Hooveris ir visi darbo žmonių draugai raginate ragino, kad nenumuštų darbininkams mokesnio, nes numušimas reikėtų didesnį skurdą ir produkcijos su-

mažėjimą. Per metus su viršum laiko didžiausias dirbtuvės klausė p. Hooverio patarimo. Bet pagunda pasi- naudoti bedarbe ir pasipelnyti ja atrodė per daug stipri ir prieš ją neatsilaikė. Pirmiausia sumažino mokesnį galingoj plieno industrija, kurioj dirba apie milijonas darbininkų. Ją pasekė vario dirbtuvės, General Motors ir šimtai kitų. Prasidėjo abelnas pasitraukimas į tolimą užpakalį.

Mes matome, kad žmogaus protas ir šimtmečių patyrimai nesugebi atsilaukyti prieš tą nežinomąjį priešą, kuris visam pasauly sustabdė dirbtuves, nutraukė prekybą ir milijonus žmonių išmetė į gatvę. Kas yra tas smarkusis priešas? Tai Versalės taika — vienus padariusi elgetomis, o kitus karo viešpačiais.

ISTORINIAI RADINIAI VILNIUJE

Nelabai seniai bekasinėjant Vilniaus Katedros požemius tapo surasta nepaprastai brangios istorinės liekanos, kurios dar kartą paliudija, kad tas miestas yra daugiau surištas su Lietuva, negu su Lenkais.

Lenkiški laikraščiai labai nenoromis aprašo tą įvykį ir pasitenkina vien sausu faktų išdėstymu. Juk tas viskas jiems duria į akis ir erzina sąžinę. Svarbiausią vietą tarpe radinių užima Lietuvos kunigaikščio Aleksandro sidabrinis karstas su daugeliu brangių papuošimų. Aleksandras tapo mūsų krašto valdovu tais pačiais metais, kada buvo atrasta Amerika, t. y. 1492 m. Tuomet tai visi gerai dar atsiminė garbingą Vytauto viešpatavimą. Ir Lietuvos didis maršalka Liutovaras laike Aleksandro apvainikavimo priminė jam: "Jei eisi pėdomis anojo, kunigaikšti, tuomet tau užteks šitos valstybės ir nereikės įeškoti kitų; jeigu nukrypysi nuo Vytauto kelio, tai save ir mės pastatysi pavojun." Mat ir tuomet jau buvo jaučiamas pavojus iš lenkų pusės, nors ne visi aiškiai suprato, kaip jo išvengti.

Aleksandriui teko daug kariati su rusais ir totoriais ir todėl nenoromis reikėjo prašytis lenkų pagalbos. Tačiau prie galutinios nijos jis visgi neprileido.

Kita istorinė liekana yra karstas garsiosios Barbaros Radvilaitės, pradžioj Trakų pilies šeimininkės, o vėliau karaliaus Zigmunto žmonos. Karalius ją apsi- veidė slaptai. Kuomet artimieji apie tai sužinojo, sukėlė didelę opoziciją, kam girdi, pasirinko paprastą lietuvaitę, o ne iš karališkos giminės.

Dabar tikimasi surasti ir paties Vytauto palaidojimo vietą. Yra žinoma, kad Vytautas palaidotas Vilniuje, toj pačioj katedroj. Tačiau pirmutinis karstas, kuriam buvo įdėtas kunigaikščio kunas, tapo pavogtas įsiveržusios rusų kariuomenės. Paties kuno jie nedrįso judinti.

Istoriniai dokumentai ir liekanos Vilniaus likimo išspordime turi daugiau svarbos, negu visa Tautų Sąjunga ar kokia kita pašalinė įstaiga.

Apžvalga

NESAMONIŲ MAISAS

Nesenai Chicagon apsilankė SLA. Iždo globėjai, p. J. Raginskas ir p. J. Januškevičius, kurie praleido keliatą dienų Vienas p. Bachuno pro pagandos skyriaus vedėjas, pasivadinęs del šventos ramybės ir visuomenės klaidinimo "Sandarietis" parašė "Vienybėje" dviejų špaltų straipsnį, kuriame tarp kitko pasakytą:

"Chicagoj šiomis dienomis lankosi SLA. finansų globėjai, kurie penkias dienas vargina p. Gugį versdamas visas knygas ir nieko jo neklausdami... Yra visokių gandų apie kažkokias slaptības, kurių norįs gauti adv. Lopatto savo SLA. kampanijai. Jei tie gandai teisingi, tai atrodytų, kad finansų globėjai atvyko medžiagos įeškoti.

Yra gandų ir apie kažkokias netikras pavardes viešbučiuose registracijos knygoje."

Gaila, tiesiog, popierio, ant kurio vertęs reportėriui advokatas teploja visokius pliotkus. Iš jo rašto atrodo, kad tie du iždo globėjai atvyko Chicago, tirti nepaprastų "slaptųjų" arba kitaip kalbant — apgavysčių, kurias išskėlus aikštėn tektų nukentėti p. Gegužiui ir kitiems. Tokia mintis norima įkalti į galvą SLA. nariams.

Tuom gi tarpu SLA. iždo globėjai atvyko Chicagon ne

"slaptųjų" įeškoti, o vien tik atlikti paprastus biznio reikalus. Susivienijimas nupirko 40,000 dol. vertės morgiačių ir iždo globėjams reikėjo apžiūrėti nuosavybes, kurios randa si Chicagoj.

Pliatų rinkėjas, beabejo, apie tai gerai žino. Tik iš įpratimo negali susilaikyti nuo pigaus politikavimo.

DETROITO SANDARIEČIAI

Kuomet daugelis vien tik nusiskundžia laikų blogumu ir netekę upo apleidžia tautinį darbą, tai Detroito sandariečių pasiryžimas veikti neatsižvelgiant į nieką, vertas nuoširdaus pasveikinimo. Žinomas veikėjas p. F. Motūzas mums rašo:

"Šiuo sy Detroito pasidare begalo sunku darbuotis. Fordas uždarė savo dirbtuves ir trys ketvirtadaliai žmonių likosi be darbo. Mūsų sandariečiai retas kuris dirba, bet paskutiniam laikytam susirinkime visgi pasireiškė energija dirbti ir prie tokių aplinkybių.

Kalbant apie surengimą vakarienes, p. J. Ambrozias pažadėjo duoti visą maistą, kiti kitokius reikmenis. Tokiu būdu galime tikėtis sėkmingo ir draugiško parengimo.

AR LIETUVA TURĖS AT-SIZADĖT AUKSO?

Dabartiniu laiku Lietuvos pinigai paremti aukso. Už kiekvieną popierinį litą valstybės banke galėtum gauti 0,150462 gramo aukso. Iš viso Lietuva turi apie dešimt milijonų vertės to brangaus metalo: Reikiama pinigai apsaugoti ir aukso netruksta.

Bet del tų gerybių dabar ir tenka susirupinti. Kuomet pinigai paremti aukso, tai prekų kainos yra aukštos. Anglai turėjo tvirtą valiutą, bet dirbtuvės stovėjo tuščios, nes pagaminti dalykai brangus ir

sunku buvo juos parduoti kitose šalyse. Kitos šalys nukonkuruodavo.

Anglija dabar atsiskakė nuo auksinių pinigų; tą patį padarė Vokietija, švedija, Danija ir kiti kraštai. Lietuvos padėtis del to pasunkėjo. Ji mažiau begalės eksportuoti maisto į Angliją, nes pastaroji gaus už mažesnę kainą to šalyse, kurios atsiskakė nuo aukso.

Kas daryti tuomet? Pasekiti anų pavyzdį, išleisti daugiau popierinių pinigų? Tai but geriausia išeitis. Amerika irgi rengiasi greitai tą padaryti.

Praeitin Pažvelgus

P. Daniušis.

Tąsa

Ankščiau paminėtų auksinių darbų buvo neišmatuojamai sunkus, jiems prisiėjo pradėti atgimstančios tautos darbą mažam bureliui, nedaugiaus dešimties asmenų ir kadangi jie patys buvo kilę iš vidutinių pilksermėgių ukininkų, tai ir pinigiski klausimai gerokai jų galvas kvaršino.

Pažiūrėjus į tų laikų auksinių skaičių ir jų materialų pajėgumą, jie atrodė labai ir labai mizerni tokiam dideliu darbu kokį jie turėjo užsi- briežę; — prikelti lietuvių tautą ir įtraukti ją į kitų tautų sąrašą. Jie turėjo savyje nenugalimą viltį, kad jų pradėtas darbas, nors ant suvarpu- tėjusio dirvono neuveis niekais ir jei ne jie, tai nors jų ainiai sulauks lietuvių tautos išsivadavimo iš po svetimojungo, ir kad tas kraštas, kuris guli prie Baltijos marių, vadinsis kada nors Lietuva.

Zinoma, tame laike, kada tas menkas burelis ėmėsi tokio didelio darbo, tai Lietuva inteligentijos žvilgsniu buvo labai biedna. Stambiausią inteligentų jėgą ir turtingiausią luomą tame laike Lietuvoj sudarė dvasiškija ir jeigu tadvasiškija būtų stojusi tautiško dirvono plėšči, tai tautinio atgimimo darbas būtų visai kitokioj sviesoj buvęs varomas, nes jie galėjo prisidėti pinigiskai ir klebonijos galėjo buti kaip apylinkių centrai deliai spausdinto žodžio platinimo. Bet tol gražu Lietuvos dvasiškija neprisidėjo prie tų svietiskų inteligentų ir toksai jų elgimasis įrodė, jog jiems prisikėlimas buvo skaitomas svetimom. Bet aušriečiai nenusiminė deliai jų neprisidėjimo ir jie imdamiesi tautinio darbo, išanksto žinojo, jog Lietuvos kunigija nebus jų talkininkais. Aušriečiai užmegė artimus ryšius su Valstiečiais, darbininkais ir per juos siuntė lietuviškas knygas bei brušūreles Lietuvos gilumon, nes lietuviškos knygos buvo spausdinamos Prusijoje (Vokietijoje). Ir taip, tokiu būdu buvo sudaryta spausdinimo ir platinimo darbas, laikotarpis nuo 1864 iki 1904 metų, mūsų istorijos lapuose yra pavadinamas: Spausdos draudimo gadyne.

Per spausdos draudimo laikotarpį daug lietuvių sunų pateko į rusų žandarų rankas, daugumas jų panaudė ilgiems metams į kalėjimus ir tenais nuoj storų muro sienų braukynė šaltas rasas, savo gyvenimą baigė. Kitus ištrėmė į tolimą Sibirą ir tenais laisvės kovotojai savo kaulais išmar- gino Sibiro laukus. Bet žiaurus Rusų valdžios persekiojimas, korimas kalėjimuose bei trėmimas, neišstengė nugalėti

Lietuvos sunų pasiryžimą už tautinį išsiliosavimą. Vietoj vienu žuvusių stoji kiti ir laiku bėgant, spausdintas aušriečių žodis pasiekė kiekvieno lietuviuo ausį. Skaitydami Lietuvos valstiečiai spaudą, pradėjo atbusti, pradėjo pažinti patys save. Pirmiaus mūsų bočiai, dar mūsų tėvai, nežinojo, kas jie yra. Jei kas paklausė kas tu esi, gaudavo atsakymą: "Aš esu katalikas". Nekurie dar pridurdavo — "Aš esu žemaitis, dzukas, kapsas arba zanavykas". Bet kad jis būtų, arba yra lietuvis, to nežinojo. Taigi tautinis supratimas be padidinamo stiklo buvo neįėjurimas. Bet laikas gydo žaizdas; laikas pabudino ir Lietuvos liaudį iš kieto tautiško miego. Aušriečiai per dešėtkus metų, puogrinciose dirbdami, patys nežinojo gerai koki yra jų darbų vaisiai, ant kiek naudos jie yra padarę tautinėj dirvoj, nes patikrinti savo darbo vaisių nebuvo įmanomas, nebuvo leidžiantis daryti ir negalint dalyvauti su minia, negalima ir minios nuotaikos sužinoti. Bet aušriečiams pranešdavo spausdos platintojai, knygnešiai apie smarkiai kilstantį tautinį supratimą valstiečiuose, kas aušriečius labai džiugino ir uždirbdami iš savo profesijų (dauguma iš jų buvo daktarai), paskutinius skatikus aukavo realizavimui užsišriežtojo tikslo.

Tame laike, kada Lietuvos suns užsieniuose spausdino tiesos žodį, kada knygnešiai vilko į kaimus, dešėtkai jų pūvo kalėjimuose, kada virtinės buvo varomos į sibirą staigiam pražuvimui, kada žmonos alpo nuo jų atplėsus jų vyrus, vaikiai verkė pasilikdami našlaičiais ant amžių, nes žinojo, jog niekas nebesugrįžta; jie jautėsi, kad jie gyvi yra jau palaidoti, o gyvus laidoti yra skaudžiau negu mirusius.

Paklauskime, ar visi matė tą tragingą ir šurpulingą vaizdą ant tautiškos scenos esančią, ar visų ausis pasiekė šauksmai ir verksmai nelaimingų ir našlaičių? Ne, nevisi.

O gi Lietuvos kunigija tunojo erdviose klebonijose. Ji nematė ir negirdėjo kaip kovotojai už tautinę laisvę žūsta nuo žiaurus caro budelio rankos. Nežiurint to, kad tas viskas dėjosis kunigų paakyse, jie nesusiiraudino, jie neužstojo nelaimingųjų, bet priešingai, bažnyčiose mokino pirmiausiai buti gerais katalikais ir palaikliais Rusijos carui ir visiems rusijos carienės budėliams.

Kada 1893 metais rusų kazokai padarė skerdynes Kražiuose, peršovė 10 lietuvių, su žeidė 28, bizunais išplakė 16 ir išgėdino 12 moterų. Ir prieš

tą visą žiaurumą Lietuvos dvasiškija ar pakėlė griežtą protestą, ar stoji aktyvėn kovon su caro budeliais, ne. Kada kražiškiai skundėsi pasauliui šventajam tėvi, kad neteisinga vyriausybė juos ne žmoniškai nusikraudė, tai Popiezius, visų kunigų viršininkas perskaitęs kražiškių skundą, rašo Lietuvos kunigams raštą, kuriame, tariant kuniginės apžvalgos žodžiais, mokinai: "Viernai tarnaujant Dievui, buti vierniems ir paklusniems šviesiausiaim ir daug galingiausiaim Ciesoriui; neperžengiant Dievo priakymų vožoti ir šėnavoti visas Ciesoriaus vyriausybės ant mūsų pastatytas, lygiai kaip ir vyresnybės Baž. šv. yšėrai ir karštai už jas melstis... Pildyti jų parėdymus ir taip elgtis, idant negautų jokios priešzties mumis kaltinti ir šv. Sv. Katal. religiją peikti."

Tai šitokio turinio "užtari- mo" raštą Lietuvos kunigams popiezius Leonas XIII norėdamas carui Aleksandriui III įtikti.

Ir jeigu mes paimsime ir pavartysime jau pageltonavusius mūsų tautos istorijos lapus, tai per visus lapus tęsiasi lyg koks raudonas siulas, liudijantis, jog mūsų dvasiškija, budama akla Romos juodojo internacionalo tarnaitė, pildė papos žalingus mūsų tautai paliepiumus ir manau, papai liepiant, jie būtų kiekvienam laisvės kovotojui nedvejodami sumulintą virvę užnėrę ant kaklo, jeigu to būtų reikalavęs jų luomo interesas.

Kada lietuvių liaudis sunkiai kovojo už tautinį pasilioo savimą, kunigai bažnyčiose mokino tik melstis, vargą vargti ir vargdieniais mirti.

(Bus daugiau)

Ką Darysim su Jaunimo Auklėjimu?

Net ir šiais bedarbės laikais neprivalėtumėm užmiršti svarbaus darbo — vaikų ir jaunimo auklėjimo. Šalygos gal but nepatogios, bet dalykų nepagerinsime visiskai apleidami tą dirvą, kuri turės išauginti ateities darbuotojus.

Chicagoj gyvuoja keliatas vaikų draugijėlių ir šiaip jaunimo grupių. Jos vargsta, kovoja už savo buvį ir visuomenė tik laiks nuo laiko juos prisimena. O tuom tarpu be platesnės paramos jaunimo organizacijos neišgalės plėtotis arba net atsilaikyti.

Jeigu mūsų jaunimo susirupintų didesnis burys Chicagoj lietuvių arba draugijų, tai pasiimtos pereigos būtų labai lengvos ir beveik neatjauciamos. Nuo kiekvieno po siulelį, žiurėk atsiranda ir marškiniiai. Jei tukstantis žmonių skirtų bent po dešimtuką, šimtinė būtų kaip bemačiai. O juk Chicagoj yra daug daugiau lietuvių.

Kaikurie aukauja, net ir per daug. Kiti neprisideda nė centu. Kame gi čia teisybė? Aš žinau "veikėjų", kurie mėgsta visur save garinti, bet prie tautinio veikimo niekuom neprisideda. Jie nori pasiimti neužpelnytą garbę ir nešioti neužtarnautus medalius, kas, žinoma, yra peiktinuu dalyku.

Ateinantis sezonas te buna jaunimo auklėjimo sezonu ir prie jo pasisekimo prisidėkim visi.

—K. B.

Garsinkites "SANDAROJE"

Zemė Du Bilijonu Metų Sena

(Rašo Smulkutis)

Tąsa.

Vieno bilijono metų amžiaus skaitlinė nuo Merkuro orbito yra patvirtinta. Vidurkelio data bus apie 2 bilijonai metų atgal ir tinka abiem, pamantant kitą aprašytą datą, kurią galima apskaitliuoti nuo laiko gal but, reikalaujama pirmesnio dulkių šyro ir gazu visiškam įsiurbimui atgal į saulę, apart mažoms dabartinių likučių, plonučių sluoksnio esančio žemės orbito erdvėje. Šis žemės tvėrimo Meneto (valanda), tikima, tu ri but priešasčia atsiradimo ano migloto, apvalaus ir smailo dangaus žerėjimo, iš storo piršto rodančio į dangų nuo horizonto. Tą galima lengvai patėmyti pavasario naktimis. Ji astronomai vadina "zodiacal" šviesa. Tad žemės gimimo diena yra užrašyta ant dangaus ir taipgi atspausa ant mineralų, kurie giliai užkasti po jos pačios žievė.

Bangos teorija, kas link žemės atsiradimo, po teisybei, tai yra perkeitimas ir išobulinimas dviejų pirmiausių minčių. Viena pasirodė Francijoje, 1796 metais. Pierre Simon, Marquis de Laplace užvadino miglyno minčia (ne bular hypothesis). Išskiai išdėstė, kad visos saulinės sistemos planetos, buvo suformuotos iš medžiagos užpakalyje pasilikusios, kuomet palengva traukėsi milžiniško didumo gazo puslės arba nebula ir iš tokios sukietėjusios masės yra dabartinė saulė. Šitas nebular hypothesis buvo mokymas viso pasaulio mokyklose iki mažiau negu trisdešimt metų atgal.

Apie šimtmečiui prabėgus po tokio apskelbimo matematika atrado, kad ta teorija yra negalima ir ji tapo atmes ta. Tad likosi žemė, iš mokslo atžvilgio, be pradžios. Bet kiti teoristai pasiskubino užvert tą spragą. Du profesoriai tuomet budami Chicagos universitete, Dr. T. C. Chamberlin ir Dr. F. R. Moulton, kuris nuo to laiko apledo mokslo dirvą del vaizbos, išdirbo naują ideją — taip vadinamą planetesimal hypothesis. Sulig šitos idėjos, žemė ir kitos planetos, panašiai dievai tės Minervos, pagal Romėnų mitologiją; išsoko iš Jupiterio galvos pilnai pasipuošus, taip ir žemė iš jos motinos saulės. Tai yra šita teorija, kuri perstato pirmiausia paveikslą labai žymaus saulinio nuotikio kaip priežastį prisiartinimo kitos žvaigždės, kurios artumas ir gravitacija išplėšė planetas iš saulės.

Matomai šitą dalį hypothesis paėmė Sir James Jeans ir Dr. Jeffreys. Bet kita dalį, įtraukiant taip vadinamą planetesimal, kuri davė teoriją jos vardo, tapo atmes ta. Šitas

planetesimal, ką ir jų vardas tikėta, buvo pripažinta labai mažomis, nesuskaitytomis daugybėmis kunelių, mažulėlių planetų ištrauktų iš saulės kitos arti prisigrevirusios žvaigždės, greit sukietėjo saltoje erdvėje, ir paskui susirin ko viena po kitos į kamuolius, masės subudavodamos didesnes planetas kaip kad žemė.

Chamberlin-Moulton aiškinimu žemė vargu turėjo apribuotą gimtadienį. Kaip ji tikrai augo biskis po biskio ir tukstantmečiais sukaptopama savę planetesimal randančius jos kelionės orbitę. Lyginai aukštybėmis nebural hypothesis, šita dalis planetesimal hypothesis, pasirodė turinti pragaištingą matimatikoj spragą.

Pirmiau viso ko, pareiškia, kad žemė nebuvo skysčio stovyje, bet tik biskis po biskio augo kruvon iš suledėjusių planetesimal. Tuli geologų faktai, vienok, darodo, kad žemė kuomet tai buvo ištrupus. Antra, matematikai tvirtina, kad toks planetesimal debesis niekuomet negalėjo susikopti į kieta planetą ir jei jie keitėsi į ką nors tokio, tai butų turėję padaryt karšto gazo debesį tarp savės besitrindami. Kita randasi truku ma to hypothesis aiškinime, kad planetesimal joku būdu negalėjo padaryt permainos. Dabar butinai tikima, kad forma planetų orbitų yra persikeitusi.

Banginė teorija paaiškina daug dalykų apie žemės sistemą ir nuotikus jos gimimo dienoje. Ji duoda faktą, kad planetos sukasi aplink saulę į tą pačią linkmę ir labai arti toje pačioje plotmėje, kaip ir bėgūnai cikuluoja apie vidurinį pilorių arenoje. Linkmė ir erdvė, suprantama, yra tos, kuriomis atsilankanti žvaigždė perėjo. Ta teorija paaiškina taipgi, del ko tolimesnės planetos yra sklystėnės, o vidurinės tirstesnės.

Šitas nurodo, kad tolimesnės planetos — Uranus, ir Neptunas, gal but ir Jupiteris yra svietai su lengvesniais gaisais, tokiais kaip hydrogenas ar helium, vietoj tirstesniųjų gasų, kurie randasi žemės atmosferoje — ore.

Kitų planetų mėnuliuose taipgi ir jų arbutuose ir pobudžiuose slaptinų mažučių planetų vadinamų asteroid, kurios dar vis neišaiškinta nei per vieną saulinės sistemos paeigos teoriją — galima tikėti, kad ateities astronomi jos matematikai suras kitus galimus saikus žemės amžiu. Tuo tarpu, data apie du bilijonai metų žinovų pripažįsta kaipo tikriausia skaitlinę mūsų planetos gimtadienio.

(bus daugiau)

Skaitytoju Balsai

KĄ MES ISMOKSTAME NUO REDAKTORIŲ.

Seniai praėjo tie laikai, kai vos sušvitusi "Aušra", ėmė žadinti Lietuvos liaudį ir inteligentiją atbusti iš po glaudaus šimtmečių miego, skleidžiant tarp jų tolerenciją, iš esmės aiškinant vienybės prasmę, tautinės sąmonės įvertinimą ir savito veikimo svarbumą, atsikratant moralės vergovės — kitų. To laikotarpio mokslo vyrai, literatai, redaktoriai, kaip Dr. J. Basanavičius, Dr. V. Kudirka ir kiti, kurie užsitarnavo nemirtingą kulturnešų vardą, kuris turėtų but pavyzdžiu kiekvienam rimtesniam redaktoriui: tolerencijoje, patrijotiškume, kitų asmenų gerbimu ir savitumą geroms ypatybėms.

Bet šandie kiti laikai, kitos aplinkybės, kiti redaktorių veikimai, kitos gudrybės. Ir kaip labai skiriasi pirmųjų mus laikraščių etika nuo dabartinių laikraščių — žurnalų. Rodos, kylant kulturali ir civilizacijai, turėtų ir laikraščiai tobulėti. bet pas mus priešingai yra. Žinoma, negalima primesti to visiems laikraščiams — žurnalams, nes užtektinai rasime ir šiais laikais (daugiau Lietuvoje) nors partinių, bet rimtų, neperžengiant žmoniškumo rybų, ginant savo pasaulėžiūrą arba kitus įsitikinimus, del to galima pasigėrėti jų turinio vertumu, kuris negadina nervų su visokiomis žemiausios rūšies kolionėmis, kurios čionykštės spaudos daugumoje yra kasdieninė dūona.

Redaktoriai nėra nuo gatvės paimti vaikėzai, bet aukštesnius mokslus ėję vyrai, tai, rodos, turėtų suprasti etikos vertybę. Bet šių dienų dauguma mūsų redaktorių tur but visai jos nepažįsta. Dėl to redaktorių autoritetas nupuoles visuomenėje. Juk redaktoriai turi buti minių vadai ir švietėjai, o nudien ar jie atlieka savo užduotę? Visai ne. Sako ma, kad tamsus žmonės, kurie neskaityt jokių laikraščių, nesidomi spausdintu žodžiu, bet ar galima iš demagogiškos spaudos ką pasimokinti, ne, tik tamsius neišsilavinusius skaitytojus aršiais ir aklais fanatikais paverčiama, kuriam nors dalyke.

Delto net nuo prastų žmonių tenka girdėti nusiskundimus, "girdi, redaktoriai yra mokinti žmonės, bet už tai ir lojotis moka per laikraščius geriaus ne kaip Lietuovų pie menys prie bandų. Ir kam dar jiems tas mokslas, kad išmokin ti žmones visokių blagybų? Jau užtektinai atspiriki no skaityti visokios kolionės laikraščiuose!"

Gaila, kartu reikia ir rasti prieš prastus žmonelius už tokį inteligentų redaktorių įvertinimą, kurie nebepakędami jų demagogiškos skleidžiamos demoralizacijos, turi nukratyt rankas — visai nuo skaitymo ir platinimo savosios spaudos. Na, jei mokslo vyras, svetimtautis, mažai pažindamas mūsų tautą, imtų ją domėtis, mokintis jos kalba, skaityt panašius laikraščius ir iš jų spręstų apie mus tautos kultūrinį stovį, tai ne kitokį vardą duotų, kaip "idi jotų šalis".

Paimkime kad ir "Dirvą". Kiek ten nesąmonių išlieta per šiuos metus, kiek pašainos ir pagiežos žodžių išpilta

pirėš kelis syk rimtesnę "Vienybę" ir jos redaktorių. Ar sulaukėm nors vieną "D." numerį, kuriame nebutų buvę atkreiptų kolionių prieš p. S. Vitaitį? Argi tinka inteligentui slėptis už asilo ar jo uodegos, juodinant asmeniškai nepatinkamus asmenis. Tas jau parodo moralį nupuolimą. Gal p. K. Karpavičius mano, kad "D." skaitytojai tuo gėrėsis. Jei taip, tai labai klysta, nes kiek ma teko išskalbėti su "Dirvos" skaitytojais, tai visi pasipikintę jo demagogiškais kaprizais. Tuo norima ne gero atsiekti, bet kenksmingą sėklą pasėti, ir sėja tarp susivienijimo narių.

Niekas nieko prieš "Dirvos" redaktorių neturės jie jis išsitaras kame reikia rimtai — vyriškai. Nesiniai ėjo "D." redaktoriaus straipsniai apie nominacijas susivienijimo Tarybai, kame išreiškė savo įsitikinimus ir vertybę statomų jos kandidatų, ir prieš tai nie kas blogo nepasakys. Bet metų bėgyje privirtos kosės jau užteko visiem ir todėl but jau laikas nustot varijavojus, šalčiau pamąstyti ir pavartoti logiką vieton instikto.

Karpavičius yra gabus rašytojas, sekmingas beletristas ir manau, gerą vardą įsigytų visuomenėje, jeigu neužiimtų užkulisine politika, kur žemina rašytojo prestižą prieš visuomenę. Už tiesą ir šviesą kovojant niekas nesmerks, bet neikale padės. Asmeninems kolionėms norėdamas išsigarsinti, redaktorius užsitarnauja zero prieš dailės ir tiesos mylėtoją visuomenę.

Kita tai "Dirvos" sesutė — "Vienybė", kuri eina pirmosios vedama linija. Tautiniams laikraščiams visgi reikėtų turėti daugiau tautinio susipratimo ir vieningumo idėjos. Nes be jos, mūsų kilnieji siekia, karštus troškimai palai kyti lietuviybę ir tautybę, duos minusą. Juk senosios kartos eilės, žymiais šuoliais kasdieną vis retėja, kas-met šimtais netenkame savo tautiečių atgulusių po žeme, ir greit liks didžiama jaunosios, priaugančios kartos, kuri nepakęsdama laikraščių demoralizacijos ir akiplėsiškumo ne tik, kad neskaitys laikraščių, bet šalin sis ir savo tautiečių neišauklėto gaivalo.

Kiti du, tai "Naujienos" ir "Keleivis", tikri šmeižtų socialistiškai veidrodžiai. "Naujienoms" nerupi tieša, šviesos skleidimas ir palaikymas lietuviybės dvasios, jos tik žiuri biznio ne idėjos. Jos ieško šmeižtų ne tiesos, kad dumus skaitytojų akis. Tik gaila, kad mus vientaučiai be mokslo ir prideramo išauklėjimo pasitiki savo lyderiams ir duodasi lengvai mulkinti. Žinoma, su apšviestunija tai kas kita. Nors "N." but gardus kšnis, bet nėra lengvai paimamas ir lengvai prieinamas, todėl tenkinasi paprastų žmonių mulkinimu išmisiais. Jeigu jos mėgtų sensacijas, tai nieko prieš tai neturėtume, bet jei jos dirbtinai šmeižtais maitinasi juodinant rimtų asmenų vardą, tai čia yra neleistina priemonė žaisti kitų garbe.

Ką pilsburgiečiai išmoko.

Kol "Naujienų" gaivalas nebuvo iškilęs šioj kolonijoj, tai veikėjų tarpe viešpatavo entuziazmas, solidarumas ir patriotiškas taikus organizacinis veikimas. Bet štai vienas kitas susiuosto su "N.", pasiduoda jų pilnai įtakai. Kas prieš "Naujienas" ir "Keleivį" eina, tas hypokritas, o tik šių laikraščių klapčiukai nekalti, švarūs, mokinti ir šventi.

Nebuvę nė dienos mokykloje, ir politika nuo pliotkų neatpramokę biskį per savę rašyti, pliekia, rašo pastariesiems laikraščiams korespondencijas, ką tik išgirę nuo dešimtos bobutės sužinoję, o redaktoriai sukaitę taisy, perrašinėja ir pyškina į savo laikraščius skiltis. Viskas kaip iš pypkės einasi. Ką apšmeižė, iškoliojo ir džiaugiasi, kad kiti tas žinias skaity, o nuskriaustieji moraliai tyli arba per kitus laikraščius taisy klaidas užginčija. Užtat laikraščiai doleriai plaukia.

Bet viskam yra galas, to sulaukė ir šios kolonijos uolusis korespondentas nudędamas pirštus už diplomatiską aprašymą pramanytų šmeižtų ant uolauš tautiečio, veikėjo p. P. Pivaruno, buk šis apskundęs p. Danušį deportavimui.

"Naujienos" gavę pastarą žinią trynė delnus iš džiaugsmo rašydamos apie p. P. Pivaruno "išdavystę". Bet ar ilgai jos tvėrė tuo džiaugsmu? Ne. Nes iš didelio džiaugsmo tankiai pasirodo gausios ašaros. Taip ir su "N.". Danušis atšaukia neteisingą šmeižtą.

Ir štai kur viešpatavo solidarumas, bendras veikimas, vienybė tautiniame veikime, tai dėka tų laikraščių redaktorių sufanatizuotiems tamsiems žmoniem, viskas turi virst griuvėsiais, vienų kitais neapykanta, delko turi paiti bendras ramus sugyvenimas ir tautinis veikimas. Mat vyrai nori politikaut, bet kaip A nuo B. Mažai teskiria, taip

augo ir geresnį išauklėjimą gauna belankydami mokslaines ir skaitydami rimtą anglišką spaudą, ne kaip lietuvių. O tas visas priklausio nuo redaktoriaus skonio, genialiskumo ir išauklėjimo, kad turėjus kulturingą, rimtą spaudą, kaip kad kitos tautos turi arba mus pirmtakunai turėjo ir vadovavo. Tāt redaktoriai užimdami atsakomingas prieš visuomenę ir tautą vietas, turėtų nezaist tos visuomenės idealais ir siekiais.

—A.



PAIŠYBOS PAMOKOS

Jauniems ir augusiems; Petro F. Kačeriausko Studijoj

3133 So. Halsted Street, Chicago

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą dėmę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

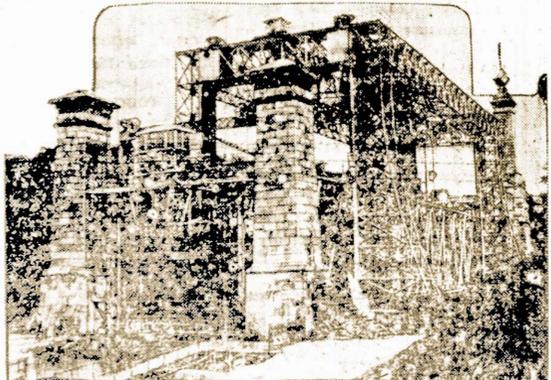
Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street,

Telephone Calumet 3277

Chicago, Ill.



Didžiausias pasaulyje lai vų kreinas, kuris tapo pastatytas Vokietijoje ir kuris gali iškelti laivus 800 tonų.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

BOSTON, MASS.

Paminėjo Vilniaus liudnas sukaktuves.

Rodos dar pirmu kartu Bostono lietuviai susiprato paminėti šias liudnas sukaktuves.

Mintis apie tai gimė Lietuvių Metodistų žinyčioj ir Rev. B. F. Kubiliaus, A. Grybės ir J. Krukonio iniciatyva, spalio 9 d. vakare žinyčioj įvyko platus susirinkimas.

Pirmiausiai, atidarius, Būnio muzikai griežiant, žinyčio choras ir publika sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Rev. B. F. Kubilius prisimena žuvusius ginant Vilnių kareivius ir pasiūlo publikai pagerbti juos atsisojimu, publika atsistoja ir valandėlei susikuopia. Viešpatauja ty la. Susėda ir perstatomas kalbėti J. Krukonis. Jo kalbos tema Vilniaus Istorija. Kalbėtojas perbėga visą istoriją nuo Vilniaus įkūrimo iki šių dienų. 1914-15 metais jis mokėsis Vilniuje, todėl patiekė pluoštą savo atsiminimų. Kalbėtojas išveda, kad priimta nuo lenkų katalikų nutauti no Vilnių ir, ačių katalikų tikybai, šandie mes neturime Vilniaus.

Po J. Krukonio kalbos eina vienas-kitas muzikos numeris ir po to perstatomas kalbėti Bostono Universiteto studentas A. Grybė. Jis vaizdžiai nu pasakoja Vilniaus klausimą politinėj arenoj ir prieina išvados, kad Vilnių anksčiau ar vėliau mes turėsime. Jį gausime ne diplomatinio keliu, bet per kovą.

Po kiekvieno kalbėtojaus dalyką nušviečia p. Kubilius. Po p. Grybės kalbos, jis ypatingai užsidega patriotiniais jausmais ir karštai kritikuoja katalikų tikėjimą, kuris atnešė mirtį trečdaliui mūsų tautos.

Deklemuojamos momentui pritaikintos eilės. Liudna muzika.

Paskutiniu kalba Adv. F. J. Bagočius. Jis plačiai ir vaizdžiai nupasakoja visą diplomatinę situaciją. Pritaria pirmiems kalbėtojams, kad katalikų bažnyčia nutautino mūsų kraštą, ypač Vilnių. Sulygina lietuvių su airių ir randa, kad airių tauta, nors ištautinta, suanglinta, tačiau patriotinga ir vieningai siekė savo nepriklausomybės. Taip yra, girdi, dėl to, kad mes su savo priešais lenkais esame vienos religijos, kuomet airiai su anglais yra skirtingų pažiūrų.

Toliau kalbėtojas faktais priparodė, kad ambasadoriai, Tautų Sąjunga, ir Haagos Tribunolas praktikoj nieko negali ir iš tų įstaigų Vilniaus klausimu negalima nieko gero laukti.

Kaip atgausime Vilnių? I šį klausimą kalbėtojas atsako, kad Vilnius ir visi Lietuvai priklausantieji kraštai savo sugrįž Lietuvai. Kovoje už savo teises mes turime, girdi, tokius talkininkus kaip baltgudžiai ir ukrainiečiai.

Abelnai, kaip visuomet, P. Bagočiaus kalba buvo turiniga, įdomi ir pilna jūmoro. P.

Po visų kalbų p. Kubilius perskaitė susirinkimui protesto rezoliuciją ir susirinkimas atsistojo vienbalsiai ją priima.

—Reporteris.

Bostono Lietuvių Protesto rezoliucija

Bostono lietuvių masinio mitingo, susirinkusio Lietuvių Metodistų žinyčioj, spalio 9 d., 1931 m., vėnuoliktų metų Vilniaus užgrobito liudnas sukaktuves.

REZOLIUCIJA

Mes Bostono ir apylinkės lietuviai, susirinkę į masinį mitingą ir apsverę Vilniaus pagrobimo klausimą randa-me kad —

Vilnių įkūrė lietuviai; Vilnius per amžius buvo ir turi buti Lietuvos Sostinė.

Mūsų Sostinę Vilnių plėsiškiu būdu išplėšė iš mus lenkai, prieš tą plėsiškią darbą neprotestavo ir jo nesutrukdė, nors ir galėjo didžios valstybės ir Tautų Sąjunga.

Todėliai, lai bunie nutarta kas seka:

1. Protestuojame prieš lenkus grobonis ir prieš tuos, kurie padėjo jiems tą darbą atlikti.

2. Reikalaujame, kad Vilnius ir visi užgrobtieji Lietuvos kraštai kuo greičiausia būtų gražinti Lietuvai.

3. Reikalaujame, kad Lietuvos valdžia nei per žingsnį neatsitrauktų nuo Vilniaus va davimo klausimo, ir kad nei-tų su lenkais į jokius kompromisus, kol šita žaizda nebus užgydyta.

4. Reikalaujame, kad Lietuvoje būtų demokratinė valdžia ir tokia santvarka, kad pavergtieji broliai su iškėstomis rankomis prie Lietuvos-Motinos glaustusi.

5. Pasizadame visais galimais budais remti kovą už Vilnių.

6. Šitie mūsų reikalavimai lai bunie paskelbti plačiai Lietuvos ir užsienio spaudoje, bei pasiūti Lietuvos Atstovams Amerikoje, Lietuvos Valdžiai ir Tautų Sąjungai.

Pasirašo masinio mitingo įgaliotiniai:

Rev. B. F. Kubilius
F. Vaigauskas
Adv. F. J. Bagočius
W. A. Amšiejus
K. Sidlauskas
A. White (liet.)
J. Krukonis.

BROOKLYN, N. Y.

Iš Operetės Draugijos Susirinkimo

Rugsėjo 25 dieną, "Vienybės" svetainėje įvyko Operetės Draugijos rėmėjų ir choro narių susirinkimas. Susirinkime dalyvavo didelis būrys kaip, rėmėjų taip choro narių. Apkalbėjus kaip būtų galima tinkamiau prisirengti žiemos sezonui ir kad visas darbas eitų sėkmingai, nutarta išrinkti direktoriatą iš penkiolikos asmenų, kurie rūpinutis visais Operetės Draugijos reikalais, kaip tai parengimus rengiant ir kt. Direktoriatan išrinkti sekami asmens: P. Bajoras, J. Valentis, plė Klingiūtė, Kruzintaitis, Vikrikas, Pauža, Mučinskas, M. Strumskienė, M. L. Vasil, V. Bukšnaitis, Steponkus, Stienys, Jankus, Vyšnius, Jakubauskas. Ant vietos išrinkta direktoriato ir abelnai viso Operetės Choro valdyba. Valdybon jeina: pirm. — P. Bajoras vice-pirm. S. Pauža, sekr. — Mučinskas, išd. — Vikrikas. Taipgi išrinkta trys režisieriai: P. Buk-

šnaitis, Kraučiuonas ir Valentis. Korespondentais išrinktas M. L. Vasil, Vyšnius ir Matusevičius. Choro dirigentu išrinktas nenuilsantis muzikos darbuotojas gerb. Ks. Strumskis. P-as Strumskis per suvirš 10 metų vadovauja Operetės Draugijos chorui. Tai yra rimtas ir muzikai atsidavęs žmogus, kuris pašvenčia vakarus choro mokymui negaudo maš už tai jokio atlyginimo. Taipgi Operetės Chorui didelė garbė turėti tokį rimtą ir muzikai atsidavusį žmogų savo dirigentu, koku yra p. Strumskis.

Toliaus buvo apkalbėta žieminių parengimai. Nutarta rengti keturi parengimai. Pirmas mišrus parengimas nutarta surengti lapkričio mėnesį, antras 16 dieną vasario minint Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves ir du vėliaus. Taipgi nutarta dalyvauti spalio 9 dieną sukaktuves nuo lenkų užgrobito Lietuvos sostinės Vilniaus.

Operetės Choras

Operetės Choras yra gana skaitlingas. Jame priklauso daug Amerikoje gimusio ir augusio jaunimo, ypatingai merginų. Nekurios ypatos šiame chore priklauso nuo pat jo susitvėrimo ir jame širdingai darbuojasi. Ypatingai man puła į akis p-nia M. Strumskienė, kuri jau gana tolokai pažengusi muzikoje ir, neklysiu sakydamas, kad tai yra geriausia šioj apylinkėj dainininkė-artistė. Nėra to Operetės Choro parengimo, kuriame gerb. Strumskienė nedalyvautų. Kokis tik perstatymas Operetės Choro yra statomas scenon, tai p-nia Strumskienė visuomet vaidina svarbiausią rolę ir savo užduotį



Norris Kellam, "žmogis kas kamstis", kuris per 95 valandas nuaplaukė 227 mylias Mississippės upe tuo sumušdamas visus tolumo plaukimo rekordus. Jis išlipo iš vandens pusiau apalpusioj padėtyj.

tinkamai atlieka. Tai yra ne pavaduojama Operetės Choro nariai turėtų tinkamai įvertinti p-nios Strumskienės tokį didelį pasisventimą chorui ir progai pasitaikius, surengti jai koncertą ir nors dalinai atsilyginti jai už jos daugelio metų darbą chorui.

— Korespondentas V.I.

APRUPINO SAVO LAIDOTUVES IR NUSIZUDE.

Chicago, Ill. spalio 15 d. 80 metų moteriškė Mrs. Ma-

Nauji Kalendoriai

1932 METAMS

Klauskite katalogo, iš kurio pasirinksite visokių JONAS KERDIEJUS

663 Fourth St., S. Boston, Mass.



NORS NE LIGONIS - VIENOK NESVEIKAS

Ar jus kuomet jautėtės panašiai? Ar jusū viduriai atrodė ap sunkinti, ar jus jautėtės kažinko nepatenkintas, susiraukęs, piktas ir nervingas, - ar jusū apetitas blogas - ar esi mieguistas po pietų, - ar jus negalalite nusikratyti to jausmo kuris sleigia jusū visą kūną? Tūkstančiai žmonių kurie taip jautėsi, dabar nuo to nusikratė, nes jie pradėjo vartoti

TRINERIO KARTUJĮ VYNA

Tie labai veiklus ir labai malonus imti vaistus, valo vidurius, gražina apetitą, prašalina sunkumą iš galvos. Daugelis daktarų juos pataria vartoti. Kodel? Nesenai vienas daktaras mums rašė iš St. Louis, Mo.: "Gavau kuo geriausias pasekmes." Tai yra pasisekimo priežastis.

Galima gauti pas visus vaistininkus, dideliuose ir mažuose buteliuose, su didelės vertės kuponu prie kiekvieno butelio. Vartojimo budas: Po vieną didelį šaukštą tris kartus į dieną. Jeigu vynu negalite gauti savo apylinkėje, rašykite į Jos. Triner Co. 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Garsinkitės

"SANDAROJE"

GARSINKITĖS

"SANDAROJE"

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakortėj

AGENTURA

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokortes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) \$177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką \$150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo tak-sų \$5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių tak-sų \$3.00

Šis nupigimimas tesis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpjūčio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausia kelionę į Lietuvą ir iš Lietuvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicago gyvenantiems visus patarimus suteikiame laisvais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency

3236 S. Halsted St.

Chicago, Ill.

K. AIDLAUSKO APTIEKA

Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM

Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace. 120 Marine Road, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 2483 - W.

Lietuviškų Čevėrykų Krautuve

90 MILLBURY ST. Worcester, Mass. Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą at-sirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

Tel. Park 2240-4274-4551 PETER BROTHERS COAL, WOOD & LUMBER Geras Patarnavimas 161 WASHINGTON STREET WORCESTER, MASS.

P. J. AKUNEVICIUS

LIETUVIS GRABORIUS

SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMA

Už pilną pagrabą galima apsieiti su \$80 ir augėčiau už didelius. O už vaikų nuo \$29 ir augėčiau. Patarnauja graikiai ir pigiai.

OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS:

25 Broadway So. Boston, Mass. Telephone So. Boston 4486

Skaitykite SANDARA

"SANDARA" tai veidrodinis Amerikos lietuvių gyvenimo, tai vienatinis demokratiškas, tautiškas, liberališkas laikraštis. "Sandarą" leidžia jau per 17 metų Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri daug prisidėjo prie Amerikos lietuvių geresnio gyvenimo, taipgi daug prisidėjo ir prie Lietuvos Nepriklausomybės iškovojimo.

"SANDAROJE" rašo ir bendradarbiauja geriausios Amerikos lietuvių jėgos, taipgi turi korespondentų ir rašytojų iš Lietuvos, Vokietijos, Francijos, Pietų Amerikos respublikų ir k. Jei dar neskaitote "SANDAROS," tai išrašykite ir apturėję kas savaitė džiaugsitės su jos žiniomis, pranešimais, visais straipsniais ir tt.

"SANDARA" kainuoja metams tik \$2.00. Idėkite į laišką du doleriu, užrašykite "Sandaros" adresą ir nunešę į paštą užregistruokite. Jeigu turite Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai nukirpkite kuponą už 1930 m., arba už 1931 metus ir atsiųskite "Sandarai," tai gausite "Sandarą" per metus ir dar priedo už 50c. knygų. O jei prisiūsite Penkis dolerius pinigais arba kuponais, tai "Sandarą" gausite per tris (3) metus. Į Lietuvą "Sandara" metams \$3.00.

Visada rašykite šiuo adresu:

"Sandara"

3236 South Halsted Street,

Chicago,

CHICAGOJE

Iš 100 kp. Susirinkimo. WEST PULLMAN, ILL.

Sandaros šimtinės kuopos susirinkimas pavyko.

Praeitam pirmadienį, spalio 12 d. 100 kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą pas pp. Vitkus, 6616 So. California Ave.

Susirinkimas buvo įspūdingas, kadangi jame dalyvavo skaitlingas būrelis narių. Pirmoji dalis susirinkimo buvo laikoma pp. Vitkų seklyčioje; susirinkimas nuo 8 iki val. vakare. Šiame susirinkime 100 kp. užsibriežė daug naujų dalykų. Pirmiausia nutarė surengti šeimynišką vakarėlį Sandaros centro naujais, apie spalio pabaigą ar pradžioje lapkričio. Surengimui virš minėto vakarėlio apsiėmė pasidarbuoti šios ponios: Gryblienė, Polikienė, ir Miliauskienė. Taigi nėra abejonės, kad pasekmės bus — "I will, I can". Vienas Psichologas sako taip: "Jeigu vilti, noras visuomet bus."

Antrą dalį susirinkimo užbaigė pp. Vitkų valgomajam kambary, kur p. Vitkienės stalas buvo apdėtas įvairiais ir skaniais valgiais, ypač banana nut kake nepaprastas skonis, kurį ponija Vitkienė iškepė del mus. Pavalgius ir išsigerus, p. Vitkus vyrus nusivedė į savo "poolroom", o ponija Vitkienė paprašė "ladies" į seklyčią bunko lošt. Taigi, kaip matot, susirinkimas tęsėsi nuo 8 vak. iki 1:30 ryto. Tas liudija, kad 100 kp. netik Sandaros nariai, bet ir geri draugai.

Sekantis susirinkimas įvyko lapkričio 9 d., 8 val. vakare, pas ponus Palikus, 7006 So. Campbell Ave.

P. Šarkaitė.

Iš "Apšvietos" susirinkimo

Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvieta" mėnesinis susirinkimas įvyko spalio 6 d. Sandaros svet.

Sekantių komisijų raportai likosi išduoti ir priimti: Vilniaus Vadavimo kom. Auditorijos bendrovės, Suvienytų Draugijų ant Bridgeporto, lignoniu lankytojų; — serga sekancios narės: Marijona Katkauskienė, sužeista automobilio; Anelė Čiurienė, Katarina Urbienė. Visoms išrinkta lankytojos.

Po susirinkimo buvo paskaita, jaunos panelės L. Baronaitės. Istikrųjų, už tokį aiškų ir gražią lietuvišką tarmę, nežinau kam priklauso garbė — tėvams ar pačiai jaunuolei; o gal abiems. Visgi ir yra mažonų klausytis ir geras pavyzdys ir kitiems tėvams, kad vaikus galima išmokyti savo kalbos, jeigu tik yra dedama pastangų. Žinoma, tas priklauso daugiau nuo motinų, než jos daugiau praleidžia laiko su vaikais, tai reikia ir lavinti.

Sekantiame susirinkime apsiėmė paskaitą parengti pirmininkė, bet apgailėtina, kodėl taip mažai narės lankosi į susirinkimus. Narės, ką manot, ar viena valdyba gali visus draugijos reikalus aptarti ir visus darbus atlikti? Reikia daugiau dėmes kreipti pačioms narėms.

Sekantis mėnesinis susirinkimas įvyko lapkričio 3-čia, Sandaros svetainėje, 3236 S. Halsted st.

A. M.—nė.

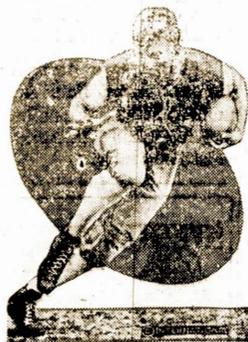
Garsinkitės "SANDAROJE"

Spalio 11 d. įvyko SLA. 55 kuopos susirinkimas, nariu buvo vidutiniai. Perskaityti ir priimti tarimai.

M. Mockevičius seniai serga, lankytojai sako, lignonis gali ilgai sirgti ir visą pašalpa iš SLA. išimti.

SLA. 55 kuopa rengia prakalbas lapkričio 1 d., 3 val. po pietų, West Pullman Park didžioje svetainėje, ant 123 gatvės ir Stuart Avė. Pakvies ta du kalbėtojai: SLA. išd. adv. K. Gugis ir adv. A. Oliš. Prakalbos rengiamos tikslu paminėti dvejus SLA. sukaktuves. Pirmos sukaktuves: 45 metai nuo SLA. susitvėrimo ir 30 metų nuo persiskyrimo su katalikais. Prakalbose bus plačiai išaiškinta reikšmė apie tas dvejus sukaktuves. Į prakalbas įžangos nei jokiu kolektų nebus, nes mūsų kuopa taikosi prie aplinkybių ir nenori per daug išnaudoti savo narius ir pašalinius, o tik nori supažindinti plačiąja visuomenę su SLA. reikalais. Taigi nepamirškite virš minėtos dienos ir dalyvaukite prakalbose.

Čia, kaip ir visur kitur jau čiamas nedarbas, daug žmonių vaikščioja be darbo. Taigi nesiseka raudonų sojuzininkų 2 kuopai. Seniau jie girėsi, kad su jais eina didesnė pusė narių. Bet po metų laiko patyrėme, kad jie tik kele tą narių teturi, ir tie patys netrukus išbėgios. Kodėl? Todėl, kad jų elgimasis nėra draugiškas su sirgusiais, kuomet prisieina su jais atsisteisti. Sakoma, dar jie neturi nei čerterio. Dar gerai, kad raudonųjų Kaziui buržuaziška valdžia neuždraud kolektuoti mokesčius iš nesuipratusių darbininkų, komisarų naudai. Kazį, ar tau nesarmata vilioti



J. Jonis, kuris pasižymėjo Fordham komandos futbolu rungtynėse.

iš darbininkų pinigų. Geriau tu juos palik ramybėje ir keliauk į boševikija.

—Koresp.

Slaptas Pranešimas Varšuvai.

S. Laucius

Buki seikas pan maršalkų! Aš ir vienas ir per talką Uostinėjau Lietuvoje, Koks "mocarstvie" upas joje. To sekimo rezultatai: Jau vienuoliktieji metai Nuo jų Vilniaus pagrobimo, Tiesa, kelia kiek nerimo, Bet nereikia nusiminti (Smurto vaisius teks dar [skinti],

Nes vadavimo idėja Tik paviršium slidinėja. Tik burelis utopistų Vilniaus šukius skleisti drįsta. Na, Biržiška, Herbačiauskas, Toks Purickis, koks [Petrauskas,

Zinoma, ir prezidentas; Dar pamkime studentus Su mokovais, asistentais; Čia pridėkim gimnazistus, Menininkus ir artistus, Šaulių sąjunga bei sporta, Ir putnius aristokratus Ir kilniausius demokratus, Visi šaukia jie kaip vienas: Mes už Vilnių — kietas [plienas! Apie karį nekalbėsiu...

Sako: mirsiu, o laimėsiu! Neklausyk, panie džiadkų, Pono Šumacherio pletkų, Nes, juž mōviac między nami, Laidek Szumacher wam [klami.

Čia ne vieni diplomatai, Valdininkai, literatai, Dėl to Vilniaus užsispyrę, (Tamstą nieks už tai negyrė.) Bet ir paprasta skalbėja, Kurpius, kraučius ar siuvėja, Pas kauniškius klausinėja, Kad vienuoliktį suėjo, O kodėl į Vilniaus pilį Mus kovos trimitai tyli? Žinoma, pradžios mokyklos, Aukštesniosios, vidurinės Ir tribunos ir sakyklos Vien tik Vilniaus vardą mini. Ir nerastum idioto, Kurs kaip Varšuvą galvotų. Čia ir chamas paskutinis, Prisišmorinęs degtinés, Želigovskį labai keikia! Ir liarmuoja: Vilniaus reikia! Klausinėjau aš mužikų...

Tai ir tie, juk, Vilniaus tyko! Sako: pasiėmę šluotas Sluosim žemes okupuotas, Kad nē vienas legionas Nepaliktų mūsų ponas. Ir vaikams į galvą kala Apie spalį ir maršalą. Mini ir Pilsudskio usus. (Leipsta man ant sprando [blusos,

Kaip tie pienburniai išdrįsta Prie maršalkos usų lįsti!) Per autentišką šį laišką Jums dabar visai bus aišku, Kokia nežymi dalelė Vilnium savo širdį gelia. Taigi, rupintis tuo daiktu, Man atrodo, nē nereiktų, Juk, ak mano mecenacie,

Wy najlepszy rozum macie! Jei visi jie susitartų Būt į Vilnių vienu kartu, Musų planams butų galas. Bet visažinis maršalas, Juk nelįstum gi po lovos: Liktu Varšuva ir Lvovas... Jei ir Lvove kas pradėtu... (Kaunas, žinoma, norėtu.) Neišgelbėtu Zalewskis, Tuščia apie tai svajoti. Liktu viena Sujeluwka Gruodžio naktį nemiegoti, Kaip tada prieš Voldemara, Ir baidyti: Karas! Karo! Bet mes šito nepakęsim, Nors skolose ir paskesim; Narsus musų legionai Kels galybę Jagelonų. Baigdams noriu pažymėti, Kad lietuviai labai lėti. Jie pradžioj geruoju bando, Tik paskui dantis galanda. O tada, bron panie Bože, Kai tau stuktelės su buože, Ne į keimerį sulinksi, Bet ir kaulų nesurinksi... Tfu, maršalkas to neboja: Taip kvailai tik aš galvoju. Beje, apie Herbačiauskį, Pons maršale nē neklauski: Jis tautos atspėjo mintį, Kad iš Vilniaus reiks mus [ginti...

Apie magnum Lituani Mano lietuviai kaip manę, Ir už tai, širdis man skauda, Utopistų nieks nešaudo. Sukur Mukur—prōzne bajki... Už kvailybę jie palaikė. Ne dėl Vilniaus Augustiną, Jie Plateliuos pasodino. Tokiā "lenkiškā" naujienną Gali skelbti tik "Codzienny", Šlechts pusdamas kvailybę. Ak, atsiprašau... didybę.

A na konto "Musų Vilnū" Visokių kvailybų pilna. Ach marszalku, co za kasza! Wincus juk eilių nedašo. Tai tik žemina čia lenką. Te iš mano pranešimų

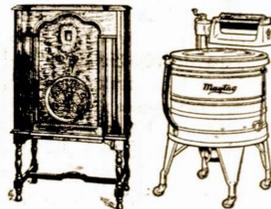
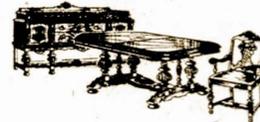
Informacijas jie ima. Jomis Varšuvoj tikėkit Ir kvailybų neplepėkit. O kol kas, Rzeczpospolita, Iki pranešimo kito. "M. V."

Geriau Busite Patenkinti Jei Sau Radio ar Namų Reikmenis Pirksite Peoples Furniture Co.

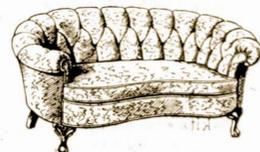
Didžiausiose Lietuvių Krautuvėse Amerikoje

Čia visuomet rasite plačiąsį pasirinkimą parinkinių ir užtikrintų prekių, vien tik iš atsakomingu išdirbysčių.

RADIOS RAKANDAI PIANAI KAURAI PEČIAI PLOVYKLĖS



Saldytuvai, šlavikai ir visos kitos namų reikmenys ir papuošimai. Saugiai palyginę prekių rušis, patarnavimą, išmokėjimo budus, visuomet sužinosite, kad Peoples Krautuvėse yra geriausia vieta pirkti namų reikmenis.



Lengvų išmokėjimai pritaikoma prie pirkėjo noro ir išgalės.

Peoples Furniture Kompanija užlaiko ir operuoja nuosavą Parlor setų dirbtuvę, kame išdirbinėja vien tik atsakominaigai setus ir parduoda tiesiog vartotojams už išdirbystės kainas.



4177-83 Archer Ave. 2536-40 W. 63 St. Cor. Richmond St. Cor. Maplewood Ave. TEL. LAFAYETTE 3171 HEMLOCK 8400

TEMYKITE!!!

JUSŲ BANKAS stiprus kaip uola. Daro paskolas ant PIRMŲ MORGICŲ ant atsakančių nuosavybių. Moka TREČIĄ NUOSIMTĮ (3%) už padėtus pinigus ant taupymo. Parduoda LAIVAKORTES ant visų linijų. Ir SIUNČIA PINIGUS į Lietuvą — Litaais ir Doleriais. Delto-gi neabejokite, bet REMKITE savo IŠTAIGĄ!

UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street, Chicago. (Kampas 33-čios ir Halsted)

Muzikos Žurnalas

MARGUTIS

KETVIRTI METAI eina muzikos, dainų ir juokų mėnesinis žurnalas su gaidoms del mažų pianistų, del dainininkų, del chorų, del dainų mylėtojų ir del visų lietuvių, kurie myli lietuvių liaudies dainas.

Už \$1.00 gausite 8 Nr. Metams kainuoja \$1.50. Dovanų dėdama "Margučio Kalendorius", pilnas juokų, burtų ir kitokių durnalogių.

Pinigus siųskite paprastam laiške sekantių adresu:

Margutis, 2437 W. 69th St., Chicago, Ill.

Visiems Naudinga Knyga Namų Daktaras

Parašė Dr. A. J. Karalius

Čia žemiau paduodame šios knygos turinį, iš kurio jau galima pilnai spręsti jos naudingumą:

- 1) Nelaimingi atsitikimai
- 2) Plaukai ir jų ligos
- 3) Akių ligos
- 4) Burnos ligos
- 5) Nosies ligos
- 6) Krutinės ligos
- 7) Gerklės ligos
- 8) Skilvio ligos
- 9) Žarnų ligos
- 10) Pūslės ligos
- 11) Inkstų ligos
- 12) Kepenų ligos
- 13) Odos ligos
- 14) Paveldimos ligos
- 15) Industrinės ligos
- 16) Limpamos ligos
- 17) Kraujo ligos
- 18) Įvairios ligos
- 19) Moterų ligos
- 20) Vaikų ligos
- 21) Venerinės ir lyties ligos
- 22) Proto ligos
- 23) Maistas sergant.
- 24) Naminė Aptieka
- 25) Ligų gydymas; vaistai
- 26) Įvairūs gydymai

Šią naudingą knygą galima gauti Sandaroje.

Kaina: \$2.00 kietais apdarais; \$1.50 minkštais apdarais.

Už persiuntimą nerokuojame.

SANDARA

3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. CALUMET 3277

Telefonai: CALUMET 3482, 0020, 5799

ANGLYS Taip, jūs galite pirkti lite arba Anglis

UZ WHOLESALE KAINAS IS

Geo. P. Taylor, Jr. Coal Co.

2426 So. Halsted St.
2458 So. Halsted St.
1000 W. 22nd Street
Phone Canal 3480

Per virš 35 metus pardavinėjame tikrai pačius geriausias

Pažiurekite į šias kainas

Jums nebereikia pirkti anglis departamentinėse sankrovose. Ateikite į mūsų yardus, pamatykite ko jus norite, arba patelefonuokite mums ir mes pristatysime jums tokias anglis, kokias jus pasirinksite.

ŠTAI MUSŲ KAINOS:

Indiana Egg	tonas	\$5.75
Illinois Egg	"	6.00
West Va. Lump	"	7.00
Black Band Egg	"	7.50
Black Band Lump	"	8.50
Red Ash Erie Lump	"	9.00
Blue Grass Lump	"	9.50
Fancy Lump	"	9.50
Pocahontas Mine Run	"	6.75
Pocahontas Lump	"	9.00
Pocahontas Egg	"	9.50
Pocahontas Nut	"	9.00
Pocahontas Pea	"	6.50
West Va. Be dumų, 50% rupų	"	7.25
Coke-Range del furnasų	"	10.00
Canell Block	"	9.50
Minkštų anglių Sreenings	"	4.00

Mes parduodame — užsakyk tuojau.

Mes esame užbendavę mieg'o svarikiai ir kiekvienas vežimas, kuris išvažiuoja iš mūsų yardo, turi oficialaus sveriko ženklą. Tas garantuoja parodytą ant tikieto, svarmą.

MES TAIPGI PARDUODAME

Mes pristatome visame mieste.

Lithuanian Cream Anglis. Geriausia minkiti anglis \$10. ATSIŪSKITE SU SAVIM ŠI APGARŠINIMĄ.

Chicagoje

KENSINGTON, ILL.

Spalio 9 d. įvyko Kliubų ir Draugijų Susivienijimo susirinkimas, narių atsilankė vietiniai.

Sirgo Juktonis, Jankauskas ir Jurijonas. Tebeserga Karečka, Tutlys ir Butkus. Draugai, kuriems laikas pavėlėja, aplankykite ligonius.

Bedarbių šelpimo lietuvių skyrius likviduotas, pinigai pavesta tarptautiniam fondui. Žinoma, nevisai gerai: lietuvių darbuotojai del vietinių bedarbių, reikėjo ir tuos pinigus pavesti vietiniam komitui labdariniam tikslui. Kol buvo lietuvių bedarbių šelpimo skyrius, buvo sušlepta 20 šeimynų ir buvo jame įplaukų \$600. Nepaaiskinta kokių tikslu lietuvių skyrius likviduotas.

Susivienijimas turi pirkti sėrų iš bendrovės, turi ir delegatų išrinkęs, bet raportų negauna iš bendrovės. Pastarame bendrovės šerinininkų susirinkime buvo nutarta išimti iš Roselando State Bankos pinigus ir padėti j saugesnį banką. Darbas buvo pavestas direktoriams. Jau vietiniams žinoma, kad minimas bankas užsidarė ir jau atsidurė rešverio rankose. Bet kaip yra su Bendrovės pinigais. Daug draugijų yra pirkę sėrų iš bendrovės ir jos nori žinoti kaip yra su jų pinigais.

Nedarbas vis dar siaučia, daug yra bedarbių. Nekuriz ir sus. nariai yra kritiškoji pa detyje.

Susirinkimas buvo trumpas ir ramus. Pagirtini nariai, kad rimtai reikalus svarsto.

—Karesp.

Šaunus Lietuvių Radio Programos.

Praeito antradienio vakare iš stoties WGES buvo girdėtis labai įvairūs ir gražūs Lietuvių radio programos, kuris buvo duotas pastangomis lietuvių korporacijos Peoples Furniture Company.

Į programą pranešėjo pareiškimo. Peoples Furniture Kompanijai tenka vadovauti davimuose geresnės rūšies lietuviškų programų. Tas yra tikra tiesa. Peoples įstaigos duodami programai kas antradienį, visuomet yra parinkti, turtingi ir žavėjanti klausytojus, kurie geidžia girdėti aukščiausiai išbulintus mūsų dainas ir muziką, jas dainuojant pilnai išsilavinusių mūsų dainininkų ir dainininkų. Taip ir praėita syki labai buvo malonu girdėti dainuojant Akvilę Ančiute, Kastą Sabonį ir Silviją Saboniutę, kurie labai gražiai sudainavo kiekvienas po porą solų ir keletą duetų. Jie tikrai žavėjo klausytojus.

Prie to, buvo keletas numerių, parinktinės reprodukcijos muzikos ir dainų, kas irgi buvo įdomu klausytojui. Prie to, pagarsėjęs juokdarys Čalis Kepurė, papasakojo daug skaudžių juokų. Taip, kad ta valanda prabėgo labai greit, palikdama gražius pasigerėjimus, patraukdama klausytojus laukti kito antradienio, kitos Peoples radio valandos.

—Radio Klausytojas.

SVARBI ŽINIA.

Keliatą dienų atgal, vyriausias Staito bankų užveždėtojas, p. Oscar Nelson, Staito Auditor, pareiškė, kad dabartiniai bankai, kurių yra užsil-

kę, yra visi geri ir atsakanti; žmonės tiems bankams gali pilnai užsitikėti be jokios abejonės. Tolesniai p. Nelson sako, kad nekuriuose distriktose bankų depozitai pradėjo augti. Matoma žmonės pradėjo nusiraminti.

Deltogi, vietoje abejoti arba imti pinigų iš bankų ir laikyti namuose arba slėpti baksuose (dėžėse), žmonės turėtų pinigų dėti į bankus, iš ko pasigerintų dalykai del darymo paskolų ir pasilengvintų transakcijos' biznierių. Skaitęs pareiškimą.

GRIZO IŠ LIETUVOS PONIA BUGAILISKIENĖ.

Spalio 13 d. sugrįžo iš Lietuvos p. Bugailiskienė, kuri praleido vasaros atostogas. Ji yra pilnai patenkinta savo praleistu laiku Lietuvoj. Ypač tingai jai patiko Lietuvos žmonių mandagumas ir šiaip visas reginys, nes kada ji paliko Lietuvą, tai moterims tame laike buvo tikra vergija, nes nuo sunkaus dienos darbo pasiliusavusi turėjo sėsti prie ratelio arba staklių, o

Saugu siųsti pinigus per mūsų įstaigą. 15 metų nei vienas centas nežuvo. Važiuojant Lietuvon, teisingas patarnavimas. Perkame Lietuvos Paskolos Bonus ir mokame \$40.00 už \$50.00 ir \$80.00 už \$100.00 — Cash. Atsilankyk ypatingai arba prisiusk per pašta, apdraustame laiške.

John J. Zolp
4559 S. Paulina St.
CHICAGO, ILL.

UŽSAKYK ANGLIS
DABAR

Perkant Anglis kol oras sausas, Anglis lengvesni - Sutaipysi daug pinigų ir turėsi Anglis į laiką

Duok Užsakymą tuojau
The VILIJA CO.

3700 So. Spaulding Ave.
Phone Lafayette 2584

Mes užlaikom geriausias Anglis

Nauji 1932 NASH

Dabar Bridgeport Auto Sales turi didžiausią pasirinkimą Naujų Nash, kurie yra daug patobulinti visais atžvilgiais. Pirk karą gerą išdirbėstis ir per gerą pardavėją — visuomet busi patenkintu.

Norintieji pirkti ar mainyti, pirmaisiai pamatykite NAUJUS NASH ir pasitark su

Bridgeport Auto Sales

Sav. J. J. Janeliunu

3222 So. Halsted St.

Tel. Victory 4929

dabar tą darbą atlieka verpiamos bei audžiamos mašinos ir tokiu būdu dabar liuos laikius sunaudoja švietimuisi, — knygų bei laikraščių skaitymui.

P-lės E. Markuniutės Vestuvės.

Siam šeštadieny, spalio 17 d. įvyksta p-lės Emilijos Markuniutės ir Dr. Yorke vestuvės.

Lietuvių Auditorijos svet. Žada' buti pilna svečių. P-lė E. Markuniutė yra viena rimčiausių sandariečių ir mes linkime jai laimingo gyvenimo!

"PIRMYN" CHORO VAKARAS.

Naujoj Almira Hall svet. 1640 North Hancock Ave. "Pirmyn" choras, vadovaujamas p. Steponavičiaus rengia koncertą sekmadieny, spalio 18 dieną.

Užpulti, Sužeisti ir Apipiešti SLA. Iždo Globėjai.

Chicago. Spalio 13, vakare SLA. ižd. adv. K. Gugis gavo tokio turinio telegramą: "Lima, Ohio. Musų automo



R. Johnson, kuris tapo išrinktas atstovauti Missures 7-tą distrikta kongrese.

bilį nustumė nuo kelio, apvertė ir sudaužė; mus sužeidė ir apipiešė. Skubiai atsiųskite \$30.00. Atvažiuokit trečiadienį į Pittsburgh, Pa.

SLA. iždo globėjai pp. Raginskas ir Januškevičius, apie porą savaitių buvo Chicagoj, reikalui patikrinti SLA. iždi-

Beethoveno Muzikos Konservatorija.

Pilnas ir nuoseklus mokymas piano, vargonų, griežti smuiku, violenčele, skambinti mandolina, gitara ir tt. groti korneta, trambona, klerinetą, saxophonu ir tt. Moko patyrę mokytojai. Pamokos teikiamos dieną ir vakare. Gera proga įsigyti diplomai, medaliai ir kitoki garbės pažymiai. 3259 S. Halsted St. Chicago. Tel. Victory 1404.

The Bridgeport Knitting Shop

Neria plonus ir storu vilnonius svėderius del vyrų, moterų, mergaičių ir vaikų.

Parduoda vilnones gijas del įvairių nerinių. Vilnonės materijos del kelinių vyrams ir vaikams dideliu paskyrimu. Mes parduodam žemom kainom idant galėtumet sutaupyti nuo 75% iki 100%.

Neriam vilnones pančiakas del moterų ir vyrų. Taisom senus sveterius.

F. SELEMONAVICIA

504 W. 33rd St., netoli nuo Normal Ave. Tel. Vic.3486
Atdara dienomis ir vakarais.



Paimkite Gydules su Savim

Sokolado apvelti tabletai. Geri kaip ir skystimas. 98 iš 100 pagerėja. Parsiduoda vaistinėse

Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound

SOLE MANUFACTURERS: LITTLE, FAIRBANKS & COMPANY, CHICAGO, ILL.

Zonite
For pyorrhea



niko knygas. P. Raginskas gyvena Plymouth, Pa., o p. J. Januškevičius, Hartford, Ct.

Užbaigę savo darbą ir važiuojant namų link, juos užpuolė plėšikai. Užpuolimas parytas Limo mieste, Ohio valstijos centre.



Informacijos ir laivakortės gaminamos pas savo agentą arba: SWEDISH AMERICAN LINE 181 N. Michigan Ave., Chicago.

Trys Nauji Duetai

Tylūs, tylūs vakarėliai, Susitikau merguželę ir Lietuva brangi.

Parašė Juozas Žuronas. Pasiųsk vieną dolerį ir tuoj gausi dainas. Rašyk:

J. Žuronas

2710 W. 59th St., Chicago, Ill.

BAGDONAS BROS.

Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — mūsų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo j bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus j ofisa:

3244 So. Halsted St.,

Tel. Calumet 3399

Res. 828 W. 34th Place

Tel. Yards 3408

CHERATONE GYDUOLĖS

Vidurių užkietėjimo priešas. Įvairių daržovių mišinys, kuris išvalo ir pataiso vidurius. Šis vaistas išvalydamas vidurius pataiso apetitą. Jis yra rekomenduojamas del kepenų pairimu, gėlių ir tulžies sugedimo. Garantuojama pa uosavimą arba sugrąžiname pinigus.

CHEROKEE MEDICINE CO.
2110 S. Halsted St., Chicago.
REIKALINGI AGENTAI

KUPONAS:

Prašau prisųsti man iš anksto apmokėta \$2.50 Butelį 75 c. Butelį Reguliario didumo Mėginimo didumo

Pavardė.....
Adresas.....
Miestas..... vals.....

Phone Boulevard 2035

"Sveikinait su Gėlėmis"

Urba Flower Shoppe

Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai. Specializuojame Laidotu vėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

Universal Restaurant

Visuomet gausi šviežius ir skaniai pagamintus valgius.

750 West 31st Street.

Netoli Halsted Street

A. A. NORKUS, Sav.

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas

J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDEJAI
Didysis Ofisas

4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742

4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727

1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794

3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

S. D. LACHAVICZ

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauju laidotu vėms kuopigiau. Reikale meldžiu atsiųskiti, o mano darbu busite užganėdinti.

2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Mieste Ofisas 77 W. Washington st. Room 1502 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų

Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337

Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460

LEONAS S. MIKELONIS

ADVOKATAS

10 Sout. LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS

ADVOKATAS

MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111

Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų

GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1210

Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 So. LaSalle St., Room 2001
Telephone Randolph 0331-0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7-9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Phone Hemlock 2061

DR JOSEPH KELLA

DENTISTAS

Gas Extraction

6558 South Western Avenue

Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12.

Rez. Phone Grovehill 1321
Ofiso Tel. Lafayette 4180

Dr. Vincent C. Steele

DENTISTAS

4180 Acher Av., šale Midland Bank

Valandos: 10 iki 12 A. M., 1 iki 5 P. M., 6 iki 8 P. M.

Dr Suzan A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligu

4145 Archer Ave.

Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet Sėredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą

Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395

Ofiso ir Rezidencijos

Tel. Boulevard 5913

DR. BERTASH

756 West 35th St.

(kampas 35-tos ir S. Halsted St.)

Ofiso valandos:

nuo 1 iki 3, nuo 6:30 iki 8:30

-Nedėliomis pagal sutartį

A. L. Davidonis, M. D.

4910 SO. MICHIGAN AVENUE

Tel. Kenwood 5107

Valandos:
Nuo 9 iki 11 valanai ryto;
Nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshal Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2256—Hemlock 2016

DR. K. DRANGELIS

DENTISTAS

2417 West 63rd Street

(arti Western Ave.)

Tel. Victory 3687

DR. J. P. POŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas 3133 South Halsted Street

Valandos:

Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v.,

apart antradienio ir šeštadienio.

Res.: 6504 South Artesian Avenue

Phone Hemlock 2374

Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų,

antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Canal 6222

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

(Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 ryto.

Rez.: 6640 S. Maplewood Ave.

Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso Valandos:

10:30 iki 12 v. rytais

1 iki 3 val po pietų

6 iki 9 val. vakarais.

Sėkmadieniais: 9 iki 12 v. rytais

Ofisas:

1821 So. Halsted Street

Telefonas Canal 0257

Rezidencija:

6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA

Dr. M. T. Strikolis

LIETUVIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Perkėlė savo abu ofisų j naują vietą

po numeriu

4645 So. Ashland Ave.

Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare

Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso Tel.: Boulevard 7820

Namai